

DIPLOMADOLGOZAT

Mike Kinga

2024



Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdasági Intézet
Pénzügy mesterképzési szak

ENERGETIKAI VÁLLALATOK GAZDASÁGI-, PÉNZÜGYI ELEMZÉSE

Belső konzulens: Koroseczné Dr. Pavlin Rita
egyetemi adjunktus

**Belső konzulens
intézete/tanszéke**

Vidékfejlesztés és Fenntartható
Gazdasági Intézet

Befektetési, Pénzügyi és
Számviteli Tanszék

Külső konzulens: Dr. Fejér-Király Gergely
egyetemi adjunktus

Készítette: **Mike Kinga**

Kaposvár
2024

TARTALOM

ABSTRACT	5
BEVEZETŐ	7
1. GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI ELEMZÉS FONTOSSÁGA	9
1.1. A PÉNZÜGYI JELENTÉS	9
1.2. MÉRLEG.....	10
1.3. EREDMÉNYKIMUTATÁS	11
1.4. CASH FLOW	12
1.5. PÉNZÜGYI MUTATÓK	13
2. JOGSZABÁLYI VÁLTOZÁSOK AZ ENERGIAPIAC TERÜLETÉN	16
3. ELEKTROMOS ENERGIAPIAC ISMERTETÉSE	20
4. NUCLEARELECTRICA Rt. VÁLLALAT ELEMZÉSE	22
4.1. NUCLEARELECTRICA Rt. VÁLLALAT BEMUTATÁSA	22
4.2. A NUCLEARELECTRICA Rt. MÉRLEG ELEMZÉSE	25
4.3. AZ EREDMÉNYKIMUTATÁS ELEMZÉSE.....	28
4.4. LIKVIDITÁSI MUTATÓK ELEMZÉSE	30
4.5. HATÉKONYSÁGI MUTATÓK ELEMZÉSE	32
4.6. JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK ELEMZÉSE	35
4.7. ELADÓSODOTTSÁGI MUTATÓK ELEMZÉSE	36
4.8. PIACI MUTATÓK ELEMZÉSE	38
5. HIDROELECTRICA Rt. VÁLLALAT ELEMZÉSE.....	41
5.1. HIDROELECTRICA Rt. VÁLLALAT BEMUTATÁSA	41
5.2. MÉRLEG ELEMZÉSE	43
5.3. AZ EREDMÉNYKIMUTATÁS ELEMZÉSE.....	46
5.4. LIKVIDITÁSI MUTATÓK ELEMZÉSE.....	47
5.5. HATÉKONYSÁGI MUTATÓK ELEMZÉSE	49
5.6. JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK ELEMZÉSE	52
5.7. ELADÓSODOTTSÁGI MUTATÓK ELEMZÉSE	53
5.8. PIACI MUTATÓK ELEMZÉSE	55
6. MVM CSOPORT ELEMZÉSE	56
6.1. MVM CSOPORT BEMUTATÁSA	56
6.2 MÉRLEG ELEMZÉS.....	57
6.3. AZ EREDMÉNYKIMUTATÁS ELEMZÉSE.....	60

6.4. LIKVIDITÁSI MUTATÓK ELEMZÉSE	61
6.5. HATÉKONYSÁGI MUTATÓK ELEMZÉSE	63
6.6. JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK ELEMZÉSE	64
6.7. ELADÓSODOTTSÁGI MUTATÓK ELEMZÉSE	66
6.8. PIACI MUTATÓK ELEMZÉSE	67
7. KÖVETKEZTETÉSEK	68
ÖSSZEFOGLALÓ	72
IRODALOMJEGYZÉK.....	74
ÁBRAJEGYZÉK	76
TÁBLÁZATJEGYZÉK	76
HALLGATÓI NYILATKOZAT	769
KONZULENSI NYILATKOZAT	80

ABSTRACT

The issue of energy carriers is still a quite current topic nowadays, and in addition, the electric energy market has now started to interest many consumers, especially after consumers could choose their service providers. These arguments also influenced my decision to choose the operation of the electric energy market as the topic of my thesis, which I presented through the economic and financial analysis of three companies. During my analyses and research, I benefited from the knowledge acquired in the Bachelor's degree in Accounting and Management Information Systems, as well as the expanded knowledge from my Master's degree. I chose an economic and financial analysis because, during my university years, both in the undergraduate and master's programs, I considered it a fairly transparent and reliable method. Furthermore, since I consider myself a person inclined towards the exact sciences, I wanted to choose a method closer to me in writing my thesis. Besides these points, I would like to highlight that the electric energy market already interested me during my Bachelor's studies since I wrote my state exam on this topic, and thus I thought it would be easier for me at the Master's level if I chose a topic I was already somewhat familiar with. Therefore, at the Master's level, my topic remained the electric energy market, but from a different approach than in my Bachelor's studies.

My choice of method for the thesis was influenced by my interest in the operational systems of companies, as well as the benefits of using methods that allow us to identify the strengths and weaknesses of a given company. The economy is largely driven by money and its circulation, thus raising several questions about how companies integrate into the economy and how they take advantage of the opportunities provided to them. These considerations influenced the preparation of my thesis the most.

The aim of my thesis is to present the financial situation of three companies, namely Nuclearelectrica SA, Hidroelectrica SA, and the MVM Group, as well as the significant financial changes that occurred in these companies during the 2018-2022 period. I analyzed the companies using various financial indicators and financial reports.

I will outline the structure of my thesis as follows. The first section will be the theoretical part, in which I will discuss the significance and importance of economic-financial analysis. In the next section, I will address the legislative changes in the electric energy market, focusing on the main changes. I will also include a sectoral analysis of the energy market on a few pages.

In the next major section, I will present the analysis of three companies. These analyses are structured to include a presentation of the companies, key information, followed by the examination of the balance sheets and income statements for the 2018-2022 period. I will assess the changes in the companies' operations, financial and income situation, and the effects of these changes. Subsequently, the financial indicators and explanations of the changes in these indicators will be presented.

I will conclude my thesis with major conclusions drawn within the companies, conducted using the aforementioned methods, and finally, a brief summary.

BEVEZETŐ

Az energiahordozók kérdésköre napjainkban még mindig egy eléggé aktuális témának mondható, emellett pedig az elektromos energiapiaca mostanra szerintem nagyon sok fogyasztót elkezdett érdekelni, főleg azok után, hogy a fogyasztók dönthettek a szolgáltatói kérdésben. Ezek az érvek is befolyásoltak abban, hogy a szakdolgozat témámként válasszam az elektromos energiapiac működését, amelyet három vállalat gazdasági és pénzügyi elemzés segítségével mutattam be. Az elemzések és kutatások során segítségemre szolgált a könyvelés és gazdálkodási informatika alapszakon szerzett tudásom, illetve a mesteri szakon bővített ismereteim. Azért esett a választásom egy gazdasági és pénzügyi elemzésre, mivel az egyetemi éveim alatt alapképzésen, illetve mesterin is eléggé átlátható, illetve biztos módszernek tartottam. Emellett pedig, mivel magam egy reál beállítottságú személynek tartom, így szerettem volna a szakdolgozat megírásában egy hozzám közelebb eső módszert választani. Az eddigiek mellett, pedig kiemelném, hogy az elektromos energiapiac már alapképzésen is érdekelt, mivel akkor az államvizsgámat írtam abból, ezáltal arra gondoltam, hogy mesterin is könnyebb lesz számomra, ha egy olyan témához nyúlok, amelyet már valamilyen szinten ismerek. Így mesterin is szintén az elektromos energiapiac köre maradt a témám, csak másfajta megközelítésben, mint alapképzésen.

A szakdolgozat módszerének kiválasztásban befolyásolt az, hogy érdekel a vállalatok működési rendszere, emellett pedig hasznunkra tud válni, olyan módszerek alkalmazása, amivel kiismerhetjük egy adott vállalat erősségeit, valamint gyengeségeit. A gazdaságot nagy mértékben a pénz mozgatja és ennek körforgása, ezáltal több kérdés is felvetődik, hogy adott vállalatok hogyan kapcsolódnak bele a gazdaságba és miként használják ki a számukra adatott lehetőségeket. Az előzőekben említettek folyásolták be leginkább a szakdolgozatom elkészítésében.

A dolgozatom célja, hogy bemutassam három vállalat, vagyis az Nuclearelectrica Rt., a Hidroelectrica Rt., illetve az MVM Csoport pénzügyi helyzetét, továbbá, hogy ezeknél a vállalatoknál milyen jelentősebb pénzügyi változások történtek a 2018-2022-es periódusban. Különböző pénzügyi mutatók, illetve a pénzügyi jelentések segítségével elemeztem a vállalatokat.

A dolgozat felépítését mutatnám a következőkben. Az első egységet az elméleti rész fogja alkotni, amelyben szó esik a gazdasági-pénzügyi elemzés jelentőségéről és fontosságáról. A következő részben kitérek az elektromos energiapiac jogszabály módosításaira, itt a legfőbb változásokra. Az energiapiac ágazati elemzésére is kitérek néhány oldal erejéig.

A következő nagyobb egységben bemutatom három vállalat elemzését. Ezek az elemzések úgy épülnek fel, hogy előre szót ejtek a vállalatok bemutatásáról, főbb információkról, majd a mérleg és eredménykimutatásokat vizsgálom meg a 2018-2022-es periódusra. Itt felmérve, hogy a vállalkozás működésében, pénzügyi és jövedelmi helyzetében történt változásokat és ezek hatásait. Ezt követően pedig bemutatásra kerülnek a pénzügyi mutatószámok, valamint az ezekhez tartozó változásbéli magyarázatok.

Dolgozatomat zárom a vállalatokon belüli nagyobb következtetések levonásával, amelyeket a fent említett módszerek segítségével végeztem, és utolsó soron pedig egy kisebb összegzéssel.

1. GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI ELEMZÉS FONTOSSÁGA

A megbízható, ezen kívül megalapozott adatok megléte jelentős fontosságú a vállalat léte, valamint működése szempontjából. Ezek az információk a gazdasági és pénzügyi elemzési folyamat során határozhatóak meg leginkább. Ez az elemzés feltárja a vállalat pénzügyi helyzetét, ezen kívül megmutatja a vállalat gyengeségeit, valamint erősségeit. Emiatt pénzügyi elemzés a vezetők egyik legfontosabb eszközének mondható. A vállalat életét, pénzügyi döntéseit sok külső tényező befolyásolja, így nem pusztán a vezetőknek szükséges átlátnia a vállalat helyzetét, hanem a tulajdonosoknak, befektetőknek, szállítóknak, hitelezőknek, ezen kívül vásárlóknak is egyre fontosabb, ezáltal ők is egy átlátható képet kapnak vállalat tevékenységéről, működéséről, ezek segítségével pedig tudnak dönteni egy esetleg előforduló befektetés kapcsán.

„Az üzleti vállalkozás olyan emberi tevékenység, amelynek alapvető célja, létének értelme fogyasztói igények kielégítése nyereség elérése mellett. A vállalat az üzleti vállalkozás szervezeti kerete: a modern társadalmakban jogilag körülhatárolt olyan struktúra, amelyben az alapvető cél eléréséhez szükséges tevékenységek végbemennek.” (Chikán, 2008, 11 old.)

A pénzügyi számvitel elsősorban kifelé nyújt információt, ezáltal minden érintett tájékozódhat a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetéről és az azokban bekövetkezett változásokról.

A mérleg, az eredménykimutatás és a cash flow kimutatás három vetületben ad képet a vállalat eredményességéről, együtt képesek megfelelően tájékoztatni mindazokról a tényekről, amelyek a beszámoló mérési rendszerén keresztül megragadhatóak.

1.1.A PÉNZÜGYI JELENTÉS

A pénzügyi jelentések olyan dokumentumok, amelyek részletes és strukturált módon összegzik egy vállalat pénzügyi helyzetét és teljesítményét. Ezek a jelentések segítenek az érdekelteknek, például befektetőknek, hitelezőknek, vezetőségnek, és más szereplőknek a vállalat pénzügyi egészségének értékelésében és a jövőbeli kilátások megértésében. A három legfontosabb pénzügyi jelentés a következő (Nagy et al., 2008, 2. sz., 25 old.):

A vállalati mérleg (balance sheet): A mérleg bemutatja a vállalat vagy szervezet vagyona és forrásai állapotát egy adott időpontban. A mérleg két részből áll: az eszközök oldalán szerepel a vállalat vagyona (pénz, gépek, ingatlanok stb.), míg a források oldalán a vállalat finanszírozási forrásai (tőke, hitelek, kötelezettségek stb.) (Nagy et al., 2008, 2. sz., 25 old.).

A vállalati eredménykimutatás (income statement): Az eredménykimutatás bemutatja a vállalat vagy szervezet bevételeit és költségeit egy adott időszakban. A bevételek és költségek különbségéből származik az adott időszak eredménye vagy vesztesége. Az eredménykimutatás tartalmazza az üzemi eredményt, a pénzügyi eredményt, az adózott eredményt és egyéb bevételeket/költségeket (Nagy et al., 2008, 2. sz., 25 old.).

A vállalati pénzáramlás kimutatása (statement of cash flows): A cash flow kimutatás bemutatja, hogy egy vállalat vagy szervezet hogyan generál és használja/költi el a pénzt egy adott időszakban. Három fő kategóriába osztható: üzleti működés, befektetések és finanszírozás. Ez segít megérteni, hogy a vállalat milyen módon termeli meg a likviditását és milyen forrásokra támaszkodhat tevékenysége során (Nagy et al., 2008, 2. sz., 25 old.).

Ezen kívül léteznek egyéb pénzügyi jelentések és mutatók, például a pénzügyi helyzet elemzésére szolgáló mutatók, valamint a jövőbeli pénzügyi teljesítményre vonatkozó előrejelzéseket tartalmazó jelentések.

Fontos megjegyezni, hogy a pénzügyi jelentéseknek átláthatónak és tisztának kell lenniük, hogy az érdekeltek könnyen megérthessék és megbízható döntéseket hozhassanak. Azoknak, akik befektetéseiket vagy hiteleiket értékelik, alaposan meg kell érteniük ezeket a jelentéseket annak érdekében, hogy megbizonyosodjanak a vállalat pénzügyi stabilitásáról és kilátásairól.

1.2. MÉRLEG

A mérleg a vállalat vagyoni helyzetét mutatja, információval szolgál az eszközállományáról, vagyis aktíváiról, a vállalat kötelezettségeiről, vagyis passzíváiról, valamint egy beszámolási időszak végén visszaforgatásról, azaz a nyereségvállalkozási célú befektetések, beruházások megvalósítására is fordítható, vagy tulajdonosok közt kiosztandó nyereségről számol be. (Gibson, 2009, 93 old.)

„A mérleg egy meghatározott formájú számviteli okmány, amelyet egy adott időpontra vonatkoztatva és előre meghatározott formában, összevontan és pénzértékben mutatja be a gazdálkodó vagyonát. A mérlegben az eszközök (aktívák) a likviditás fordított sorrendjében és az eszközök eredetét igazoló források (passzívák) az esedékesség fordított sorrendjében jelennek meg” (Fülöp, 2011, 52 old.)

A gazdasági mérlegek számos szempontból fontosak a vállalati elemzés során, ezek közül megemlítenék néhányat.

Első sorban a pénzügyi irányítás és döntéshozatal szempontjából: a mérlegek segítenek a vállalatoknak és más szervezeteknek az éves eredmények, eszközök és kötelezettségek

nyomon követésében. Ezáltal a vezetőség hatékonyabban tudja irányítani a vállalkozást, és megalapozott döntéseket hozni a jövőbeli tevékenységek tervezése során (Gibson, 2007, 93 old.).

A kockázatértékelés szempontjából: A mérlegek segítenek az értékelni, hogy egy vállalatnak vagy egy országnak mennyire stabil a pénzügyi helyzete. Ezáltal lehetőség van a kockázatok azonosítására és kezelésére, amelyek befolyásolhatják a gazdaságot (Gibson, 2007, 93 old.).

A külső finanszírozás szempontjából: Ha egy vállalat vagy ország külső forrásokra van szüksége, a pénzügyi mérlegek alapján könnyebb lehet meggyőzni a befektetőket vagy hitelezőket a stabilitásról és a megbízhatóságról (Gibson, 2007, 93 old.).

A befektetői döntések szempontjából: A befektetők számára a pénzügyi mérlegek nyújtanak információkat a vállalat vagy ország pénzügyi teljesítményéről. Ezáltal segítik a befektetőket a megfelelő döntések meghozatalában és a kockázatok értékelésében (Gibson, 2007, 93 old.).

Az átláthatóság és felelősségre vonhatóság szempontjából: A mérlegek átláthatóságot teremtenek a pénzügyi tranzakciók és a pénzügyi helyzet tekintetében. Ezáltal lehetőség van a felelősségre vonásra és a tisztességes számviteli gyakorlatok betartására (Gibson, 2007, 93 old.).

A gazdasági politika szempontjából: Az országok gazdaságpolitikájának kialakításában és értékelésében is szerepet játszanak a mérlegek. A kormányzatoknak és központi bankoknak szükségük van ezekre az információkra a gazdasági helyzet és a pénzügyi stabilitás értékeléséhez (Gibson, 2007, 93 old.).

1.3. EREDMÉNYKIMUTATÁS

Az eredménykimutatás egy pénzügyi kimutatás, amely egy vállalat vagy szervezet jövedelemtermelését és költségeit mutatja be egy adott időszakban. Az eredménykimutatás általában egy adott pénzügyi év vagy negyedév eredményeit foglalja össze. Fontos eszköze a vállalatvezetésnek és a külső érdeklődőknek (például befektetőknek, hitelezőknek), mivel segít megérteni a vállalat pénzügyi teljesítményét és jövedelmezőségét.

„Összehasonlítva a mérleg és eredménykimutatást, a mérleg a cég vagyonát mutatja be úgy, hogy meg tudjuk ítélni, értékelni tudjuk, a vállalat vagyoni és pénzügyi helyzetét, a mérleg egy adott időpontra vonatkoztat, de ez egy átfogó értékeléshez nem elegendő. Azonban a jövedelem kimutatás lehetővé teszi a cég teljesítményének elemzését” (Fülöp, 2011, 75 old.).

Az eredménykimutatás fontossága több okra vezethető vissza:

A pénzügyi teljesítmény értékelése szempontjából: az eredménykimutatás lehetővé teszi a vállalatoknak és az érdekelteknek (például befektetőknek, hitelezőknek) a pénzügyi teljesítményük értékelését egy adott időszakra (Ittelson, 2009, 3. fejezet).

A döntéshozatal szempontjából: az eredménykimutatás alapján könnyebb döntéseket hozni, például a költségek csökkentése vagy a bevétel növelése érdekében (Ittelson, 2009, 3. fejezet).

A külső finanszírozás szempontjából: az eredménykimutatás alapján a vállalatok könnyebben szerezhetnek külső finanszírozást, mivel az érdekeltek láthatják a vállalat jövedelmezőségét és stabilitását érdekében (Ittelson, 2009, 3. fejezet).

A teljesítményelemzés: szempontjából: az eredménykimutatás segítségével lehetőség van a vállalat üzleti tevékenységének és stratégiáinak elemzésére, valamint a jövőbeli teljesítményre vonatkozó előrejelzések készítésére érdekében (Ittelson, 2009, 3. fejezet).

A kockázatkezelés szempontjából: az eredménykimutatás segíti a kockázatok azonosítását, mivel bemutatja a vállalat jövedelmezőségét és költségeit, lehetővé téve a hatékony kockázatkezelési stratégiák kidolgozását érdekében (Ittelson, 2009, 3. fejezet).

Az eredménykimutatás tehát alapvető eszköz a pénzügyi transzparencia és az üzleti teljesítmény értékelése szempontjából, és elengedhetetlen a vállalatirányítás és a pénzügyi tervezés számára érdekében Ittelson, 2009, 3. fejezet).

1.4. CASH FLOW

A cash flow egy olyan pénzügyi mutató, amely bemutatja, hogy egy vállalat mennyi pénzt generál és mennyi pénzt használ fel egy adott időszak alatt. A cash flow kimutatás az üzleti működés során keletkező tényleges pénzáramokat veszi figyelembe, és segít értékelni, hogy egy vállalat mennyire képes fenntartani és növelni a likviditását a következő időszakra. Ezek által a cash flow kimutatásnak három különböző részét is megvizsgálhatjuk.

Elsőként a működési cash flow a cég üzleti tevékenységéhez köthető készpénzáramlást mutatja meg. Ennek kiszámításához a cég működési eredményét kell kiigazítanunk a nem készpénzhez köthető kiadásokkal és bevételekkel. Ilyenek az értékcsökkenési leírások, amortizáció, valamint a működő tőke és adókötelezettségek változása. Működőtőke esetében a vevői követelések és a készletek növekedése csökkenti a működési cash flow-t, míg a szállítói tartozások növekedése növeli azt. A működési rész mutatja meg, hogy a cég mennyire hatékonyan tud készpénzt termelni piaci tevékenységéből (<https://hold.hu/lexikon/cash-flow-cash-flow-kimutatas/>).

A következő a beruházási cash flow, amely a cég tárgyi és befektetett eszközeihez kapcsolódó tranzakciók értékét mutatja. Egy növekedésben lévő cég esetében ez készpénz kiáramlással jár, azonban a túl gyors növekedés és készpénzhasználat az egyéb pénzügyi kötelezettségek megnövekedéséhez vezethet. A termelőeszközökön való folyamatos pénzügyi problémák és a cég méretcsökkenésének árulkodó jele lehet (<https://hold.hu/lexikon/cash-flow-cash-flow-kimutatas/>).

A harmadik pedig a finanszírozási cash flow, amely a finanszírozási készpénzáramlás a forrásoldalbeli változásokat mutatja meg. Hitelek felvétele, visszafizetése, tőkeemelés, részvény-visszavásárlások mind kerülhetnek ebbe a kategóriába. A túlzott hitelfelvétel szintén működési problémához vezethet, míg a részvényvisszavásárlások és osztalékfizetések szintén az egyéb kötelezettségek oldalát veszélyeztetik (<https://hold.hu/lexikon/cash-flow-cash-flow-kimutatas/>).

1.5. PÉNZÜGYI MUTATÓK

A pénzügyi kimutatások elemzésnél általában arányszámokat használunk fel. Ezek az arányszámok nem mások, mint egyszerű matematikai összefüggések a pénzügyi kimutatások adatai között. Az arányszámok kiszámítása nem igényel magas szintű tudást vagy szakértelmet, viszont a kialakult helyzetek helyes megítélése, hogy abban az adott helyzetben, melyik arányszámot használjuk, és az így kapott eredményeket, hogyan értelmezzük, ahhoz minimális hozzáértő szakértelemre is szükség van. Nem az a fontos, hogy mutatóink megfeleljenek valamilyen standard elvárásnak, hanem az, hogy képesek legyünk a mutatószámok mögé nézve minél jobban megragadni a valóságot. A mutatószámok elemzésének célja, hogy a jelen helyzetben egy olyan megalapozott döntést hozzunk, amely a jövőt számunkra kedvezően folyásolja be (Nagy et al., 2008, 2. sz., 25 old.).

„A pénzügyi teljesítmény értékeléséhez használt viszonyszámok alapvetően az éves beszámolóra támaszkodva, a múltbeli gazdasági tevékenységről alakulásáról adnak képet. Könnyen előállíthatók, értelmezhetőek, ugyanakkor a múltbeli tevékenység alakulásának mérőszámai alapján kevésbé lehet a jövőbeni vállalat teljesítményre következtetéseket levonni” (Pálinkó és Szabó., 2006, 159 old.).

Az vállalatok elemzésnél megkülönböztetjük az alábbi módszereket: a mutatószám-rendszer alkalmazása, az összehasonlítás, időhorizont szerinti elemzés, az elemzés terjedelmét tekintve a mérlegelemzés két speciális módszere.

A mutatószám-rendszer alkalmazása: az elemzéshez használunk viszonyszámokat és abszolút számokat is egyaránt. Az abszolút számokat a pénzügyi kimutatások biztosítják számunkra, illetve még különböző részértékek összerakásából is megtalálhatjuk. Mivel ezek a számok csak részben nyújtanak jelentős információkat, ez okból kifolyólag használják az elemzés kiindulópontjaként a viszonyszámokat, amelyeket az abszolút számokból képezzük. Az összehasonlítás szempontjából: általában az esetek nagy részében az összehasonlítást a tényadatoknak az előző évi tervekhez vagy más vállalkozások adataihoz történő viszonyítása terén folytatjuk.

Időhorizont szerinti elemzés szempontjából: itt kétfajta elemzést különböztetünk meg a statikus és a dinamikus elemzést. A statikus az egy adott időpontra vonatkozó elemzést mutatja be, a dinamikus pedig több időpontra, vagyis évre vonatkozik.

Az elemzés terjedelmét tekintve kétféle lehet, globális és átfogó, amely a főbb összefüggéseket és szempontokat vizsgálja, illetve lehet részletes a részterületekre kiterjedő, részletekre tagolt elemzés.

A mérlegelemzés két speciális módszere alapján lehet vertikális és horizontális. A vertikális elemzés mikor külön-külön vizsgáljuk az eszközök és a források összetételét. A horizontális elemzés mikor az eszközök és források egymással való összefüggését vizsgáljuk, vagyis az eszközök forrásigényét, illetve a források eszközigényét (Nagy et al., 2. sz., 25 old.).

A vállalati pénzügyi elemzés során használt mutatószámok fő csoportjai:

- Jövedelmezőségi mutatók
- Likviditási mutatók
- Hatékonysági mutatók
- Eladósodottsági mutatók
- Piaci mutatók

A jövedelmezőségi mutatók olyan pénzügyi mutatók, amelyek segítenek értékelni egy vállalat jövedelmezőségét és hatékonyságát. Ezek a mutatók mutatják meg, hogy a vállalat mennyi profitot termel a bevételei és költségei alapján. Ezek a mutatók a bevétel és a költségek közötti kapcsolatokat vizsgálják, és különböző szempontokból közelítik meg a vállalkozás eredményességét (Nagy et al., 2008, 2. sz., 25 old.).

A likviditási mutatók a vállalat pénzügyi stabilitásának és likviditásának mérésére szolgálnak. Ezek a mutatók azt vizsgálják, hogy a vállalat mennyire képes fedezni rövid távú kötelezettségeit és mennyire könnyen alakíthatja át eszközeit pénzzé. A likviditási mutatók

fontosak a vállalati stabilitás és likviditás értékelésében, különösen a váratlan kiadások vagy nehézségek esetén (Nagy et al., 2008, 2. sz., 25 old.).

A hatékonysági mutatók olyan pénzügyi mutatók, amelyek segítenek értékelni egy vállalat vagy üzleti folyamat hatékonyságát és termelékenységét. Ezek a mutatók különböző területekre fókuszálhatnak, például a munkaerő, az eszközök vagy a termelés hatékonyságára. Ezek a mutatók különböző területekre összpontosítanak, beleértve az értékesítést, a termelést, a készleteket és egyéb kulcsfontosságú tevékenységeket (Nagy et al., 2. sz., 25 old.).

Az eladósodottsági mutatók a vállalat adósságviszonyát mérő pénzügyi mutatók. Ezek a mutatók segítenek értékelni a vállalat eladósodottságát, azaz azt, hogy milyen arányban finanszírozza tevékenységét külső forrásokból. Ezek a mutatók fontosak a vállalati pénzügyi stabilitás és kockázat értékelése szempontjából (Nagy et al., 2008, 2. sz., 25 old.).

A piaci mutatók a vállalat részvényeinek, illetve a teljes piacnak a teljesítményét, értékét és likviditását mérő pénzügyi mutatók. Ezek a mutatók segítenek befektetőknek, elemzőknek és vállalatvezetőknek megérteni a piaci viszonyokat és értékelni a vállalatok teljesítményét (Nagy et al., 2008, 2. sz., 25 old.).

2. JOGSZABÁLYI VÁLTOZÁSOK AZ ENERGIAPIAC TERÜLETÉN

Az elmúlt időszakban Romániában több jelentős jogszabályi változtatás történt az elektromos energiapiacra, amelyek célja a piaci liberalizáció, a megújuló energiaforrások integrációjának támogatása és az energiahatékonyság javítása volt. Az alábbiakban összefoglalom a legfontosabb változtatásokat, amelyeket a www.juridice.ro oldalról sikerült összeszednem (Stavaru-Soltan, 2024).

2021. január 1-jétől teljesen liberalizálták a lakossági villamosenergia-piacot, lehetővé téve a fogyasztók számára, hogy szabadon válasszák meg áramszolgáltatójukat. Ez növelte a piaci versenyt és az átláthatóságot. Véleményem szerint ennek megvan a pozitív, illetve negatív vonatkozása is. Pozitívnak tartom, hogy a fogyasztók szabad akaratuk által választhatják meg, hogy éppen melyik áramszolgáltatót szeretnék választani, vagyis nincsenek kötelező módon rákényszerítve egy adott szolgáltatóra. Viszont negatívak közé tudnám sorolni, hogy ezáltal, hogy a fogyasztók szabad kezet kapnak a választásban, több veszélyt is jelenthet ez számukra, mivel nagyon sok kliens valószínű, hogy nem ismeri a piacot és a jelen lévő szolgáltatókat sem, ezáltal történhetnek becsapások, visszaélések a fogyasztókkal szemben. (Stavaru-Soltan, 2024).

A megújuló energiaforrásokat támogató rendszereket (például a zöld bizonyítványokat) továbbfejlesztették. Az új szabályozások célja, hogy elősegítsék a szél-, nap- és biomassza-energia beépülését a nemzeti energiarendszerbe (Stavaru-Soltan, 2024).

Új szabályozásokat vezettek be az energiahatékonyság javítása érdekében. Ezek magukban foglalják az energiahatékony építési szabványokat és az ipari folyamatok korszerűsítését elősegítő intézkedéseket is (Stavaru-Soltan, 2024).

Az Országos Energia Szabályozó Hatóság (ANRE) szerepét és hatáskörét is megerősítették, hogy hatékonyabban felügyelje a piacot és biztosítsa az átláthatóságot, valamint a fogyasztók és szolgáltatók jogainak és kötelezettségeinek betartását (Stavaru-Soltan, 2024).

Több jogszabály módosítása történt a villamosenergia-hálózatok fejlesztése és modernizálása érdekében. Ez magában foglalja a hálózatok megbízhatóságának és rugalmasságának növelését, valamint a megújuló energiaforrások jobb beépülését is (Stavaru-Soltan, 2024).

A fogyasztói jogokat és védelmet is szintén megerősítették, azáltal, hogy a fogyasztók hozzáférjenek a tisztességes árakhoz, pontos információkat kapjanak a fogyasztásukról, illetve, hogy lehetőségük legyen a szolgáltatók közötti váltásra anélkül, hogy hátrányos helyzetbe kerülnének (Stavaru-Soltan, 2024).

A fentieket kiegészítve részletesebben beszélnek néhány változásról, mint a 2024. március 29-ei sürgősségi rendelet 1. sz. számú sürgősségi kormányrendelet módosításáról és kiegészítéséről szóló 32/2024-es törvény módosításokról. A 2022. április 1. és 2023. március 31. közötti időszakban a villamosenergia- és földgázpiacon a végső fogyasztókra több irányadó intézkedés, valamint egyes energiaügyi normatívák módosítása, kiegészítése és elfogadása is megtörtént. A OUG (Ordonanței de urgență a Guvernului) 32/2024 által hozott főbb változtatások az energiaválsággal összefüggésben elfogadott intézkedésekre, a termelőkre vonatkozó egyes adók hatályon kívül helyezésére, valamint a különbözeti szerződésekre vonatkozó általános rendelkezések megállapítására vonatkoztak. A OUG 32/2024 rendelkezéseinek többsége a Hivatalos Közlönyben való megjelenéskor lépett hatályba, kivéve a szabálysértésekre vonatkozó rendelkezéseket, amelyek a Hivatalos Közlönyben való megjelenést követő 30. napon lépnek majd hatályba (Stavaru-Soltan, 2024). A végső árral kapcsolatosan a következő intézkedéseket hozták. A villamosenergia-/földgázszolgáltatók nem csak a szállítási jellegű ajánlatokban, hanem a végfelhasználókkal kötött szállítási szerződésekben is kötelesek a végső fogyasztói árat az alábbi összetevőkre bontani: a villamos energia ára /földgáz ára, amely magában foglalja a villamos energia/földgáz beszerzési elemeit (ideértve az átviteli tarifát – a villamos energia/gáz hálózatba/rendszerbe történő bevezetésének elemeit, adott esetben a tárolási költséget és az ellátási komponenst) és mindezt a hatályos jogszabályi rendelkezések szerint megállapított díjak, adók, járulékok alapján (Stavaru-Soltan, 2024).

Valamint a 2024. április 1-től 2025. március 31-ig tartó időszakban a fogyasztói végár a hasznos hőenergia-igényen alapszik, amely a megújuló energiaforrásból előállított energiatermelés ösztönző rendszeréhez kapcsolódik (Stavaru-Soltan, 2024).

A szállítók elszámolására vonatkozóan pedig, a 119/2022. OUG módosításával a 2024. április 1-jétől nyilvántartott fogyasztás esetén a villamos energia súlyozott átlagárának maximális értéke 700 lej/MWh. Korábban 900 lej/MWh volt a plafon, amely 2024. április 1-ig volt érvényes a fogyasztásra (Stavaru-Soltan, 2024).

A szabálysértésekre vonatkozó is történtek módosítások. A OUG 32/2024 néhány változtatást hozott 123/2012 ("123/2012. törvény") a villamosenergia- és földgázágazat szabálysértési rendszerével kapcsolatban, amely a OUG 32/2024 közzététele után szintén 30 nappal lép hatályba.

Az egyes jogsértési kategóriákra vonatkozó 36 hónapos elévülési idővel kapcsolatban megemlítsre kerül, hogy folyamatos jogsértés esetén az utolsó anyag megszűnésének napjától kezdődik az elévülési idő (Stavaru-Soltan, 2024).

Szintén új rendelkezésekkel egészült ki, amelyek szerint az ANRE szankciók alkalmazási jogának elévülési idejét megszakítja a vizsgálat tárgyát képező határozat és/vagy a megindított vizsgálattal összefüggésben kiadott cselekmény közlése, amelyet a vizsgált gazdasági szereplővel közölnek. Ebben a helyzetben az ANRE szankciók alkalmazására vonatkozó jogának elévülési ideje legkésőbb azon a napon jár le, amelyen a szóban forgó jogsértésre vonatkozó elévülési idő kétszeresének megfelelő időtartammal lejár (Stavaru-Soltan, 2024).

A villamosenergia-ágazatban, ha korábban az egyes szabálysértések a nagykereskedelmi energiapiaci értékesítés éves forgalmához kapcsolódtak, akkor most a jogsértő jogi személy éves forgalmára vonatkoznak.

Továbbá egyes szabálysértések miatt a bírság szankciója a versenyenergia-piaci értékesítés éves árbevételének 0,5-1 százalékaról az éves árbevétel 1-3 százalékára emelkedett. Ezek a jogsértések arra vonatkoznak, hogy a nagykereskedelmi villamosenergia-piac szereplői megtagadják a vizsgálati és/vagy előre be nem jelentett ellenőrzési cselekmények lefolytatását, valamint az adat- és információszolgáltatás elmulasztását, pontatlan, hiányos vagy félrevezető adatok és információk szolgáltatását az ellenőrző személyekkel szemben (Stavaru-Soltan, 2024).

A OUG 32/2024. sz. 21. bekezdés (3) számú sürgősségi kormányrendeletből. A megújuló energia felhasználását elősegítő jogszabályi keretek kiegészítésére is hoztak módosításokat, amelyek a hatóságok lehetőségét szabályozzák. A központi államigazgatási szervek és az ANRE rendelete értelmében bizonyos esetekben adókat és tarifákat alkalmazzanak a megújuló energiaforrásból előállított energiára, amelyek saját termelésűek és megújulóak, emellett pedig a telephelyükön is marad (Stavaru-Soltan, 2024).

2026. december 1-től, ha a termelők erőműveinek teljesítménye meghaladja az országos szinten a villamosenergia-termelő kapacitásokba beépített összteljesítmény 8%-át, és ezt költség-haszon elemzéssel is igazolják, az ANRE nyílt, átlátható és részvételen alapulva megállapította, a díjak és tarifák alóli mentességet (Stavaru-Soltan, 2024).

A 32/2024-es OUG előírásai szerint Románia kormányának az Energiaügyi Minisztérium javaslatára jóvá kell hagynia az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákra vonatkozó támogatási mechanizmus végrehajtásának és működtetésének általános kereteit. A támogatási mechanizmus finanszírozása a támogatható villamosenergia-termelési technológiák különbözetére vonatkozó szerződéseken keresztül az állami támogatásra vonatkozó nemzeti és európai szabályok és/vagy az Európai Bizottság engedélyezési határozataiban foglaltak betartásával történik. A támogatás biztosítására a következők segítségével kerül sor, mint a a

vissza nem térítendő európai források, a végső villamosenergia-fogyasztókat terhelő járulék megfizetésével, valamint a szükséges mértékben az Energiaügyi Minisztérium, mint fő hitelrendelő biztosítja a finanszírozást az állami költségvetésen keresztül (Stavaru-Soltan, 2024).

Az áramszolgáltató köteles a portfólióból a végfogyasztói fogyasztás fedezéséhez szükséges villamos energia legalább 50%-át saját termelésből biztosítani vagy a villamosenergia-piacokon, kívüli lekötött szerződések útján történő vásárlás útján. E kötelezettség elmulasztása ma már vétségnek minősül, amely az éves forgalom 5-10 százalékáig terjedő pénzbírsággal sújtható (Stavaru-Soltan, 2024).

Azon fogyasztók esetében, akik fogyasztási helyenként 400 kW-nál kisebb beépített villamos teljesítményű, megújuló forrásból előállított erőművel rendelkeznek, a villamosenergia-szolgáltatók nem számlázzák ki a termelési és fogyasztási helyre vonatkozóan az elfogyasztott villamos energiához kapcsolódó egyensúlyhiányok ellenértékét, valamint a megtermelt és a villamosenergia-hálózatba szállított villamos energiát. Ezen rendelkezések a meglévő rendelkezésekkel összefüggésben kerültek kiegészítésre, amelyek szerint a kiegyenlítési felelősség nem vonatkozik a 400 kW-nál kisebb beépített villamosenergia-termelő kapacitással rendelkező fogyasztókra, a kiegyenlítési felelősség a termelő fogyasztók szállítóját terheli (Stavaru-Soltan, 2024).

3. ELEKTROMOS ENERGIAPIAC ISMERTETÉSE

A következő részben az elektromos energiapiac jelenlegi helyzetét mutatom be. Az energiaágazat jelentős átalakuláson ment keresztül az évek folyamán, a fa tüzelőanyagként való felhasználásától, egészen a szén és mostanra pedig a kőolaj bevezetéséig. Napjainkban a megújuló energiaforrások felhasználása még gyorsabban növekszik, mint valaha. Ezek a változások, valamint az ingadozó energiaárak és egyéb külső impulzusok, egy eléggé összetett jövőképet alkotnak az energiaágazatra vonatkozóan. Ennek számos következménye van, nemcsak a NATO déli szomszédságában levő országok társadalmi-gazdasági fejlődésére, hanem az energiabiztonságra is befolyásoló hatással lesz. Az országok politikai döntéshozóinak szemmel kell tartaniuk az energiaágazat jelenlegi megatrendjeit, valamint a COVID-19-hez hasonló esetleges történések, ráhatások rövid távú következményeire is figyelniük kell, hogy ezek által hosszú távú stratégiákat határozhassanak meg az energiaágazat számára (Berahab, 2020,1 old.).

Csák László így vélekedik az energiapiac alakulásáról: *„Korunkban az energia kérdése egyre égetőbbé válik, amit önmagában egyértelműen csak üdvözölni lehet. Sőt, azt mondhatnánk, hogy a mostani teendők súlyossága talán jóval kisebb lenne, ha évekkal, évtizedekkel korábban következik be a szemléletváltás. Szemléletváltásról beszélhetünk, ez egyértelmű, ha nem is forradalmi változásról: a hosszú távú trendelemzések szerint növekvő energiaárak miatt fontos kérdéssé vált az energiaszegénység, a bevett technológiák körébe tartoznak a megújuló energiák, jelentős szakpolitikai figyelem övezi a szektort, több tagállamban egyértelmű civil részvétellel alakul a témakör jövője, a hagyományos technológiák várhatóan háttérbe szorulnak az elkövetkező évtizedekben”* (Csák, 2015, 80 old.).

A technológiai fejlődés, a megújuló energiaforrások elterjedése, az újabb energiaszabályozás, ezen kívül a fogyasztói magatartás változása determinálja azokat a megatrendeket, amik az energiapolitika jövőjét alakítja. A mai világban az ehhez hasonló faktorokkal kapcsolatos alternatívák, ezen kívül kockázatok megértése és annak tudatosítása, hogy ezek hogyan érinthetik az egyes NATO-országokat, esetleg a szomszédos országokat, lehetővé teszik a NATO részére, hogy jobban felkészüljön a jövőbeli kihívásokra (Berahab., 2020,1 old.).

Az elmúlt évek folyamán kijelenthető, hogy a megújuló energiaforrások térhódítása radikális szerkezetátalakulást indított el az Európai Unió villamosenergia-piacán. Székffy Klára a következőképpen vélekedik a helyzetről:

„Aromló gazdasági helyzetben hozott gyors intézkedések azonban csak a rövid távú stabilizáláshoz elégségesek. Közép- és hosszabb távon az integrált szolgáltatók tevékenységük

teljes átalakításával, árbevételük és nyereségük drasztikus zsugorodásával számolnak. A megújuló energia erőteljes támogatásával, majd a kialakult negatív piaci változások felszámolása során az európai villamosenergiaszektorban erősödött az állami szerepvállalás, a hatósági beavatkozás.” (Székffy, 2014, 719-720 old.).

Romániában a villamosenergia- és földgázpiac a belső energiapiacra vonatkozó európai szabályozásoknak megfelelően működik, amelyek a megújuló energiaforrásokból előállított energia fejlesztésével, a környezetvédelmi politikával, a kiegyenlítő piacok integrációjával, valamint az energia összekapcsolásával kapcsolatos követelményeket írnak elő.

Az ANRE-nak nincs joga a villamos energia vagy a földgáz végső árának szabályozására, ennek megállapításába tilos beavatkozása. Az árak a kereslet és kínálat alapján alakulnak ki, versenymechanizmusok eredményeként. A szállítók szabadon határozhatják meg az árat, amelyen villamos energiát és/vagy földgázt szolgáltatnak. Az ANRE-nak csak a villamos energia és a földgáz szállítási, rendszer- és elosztási szolgáltatási díjait kell megállapítania, a végső árakat nem (<https://arhiva.anre.ro/>).

A kiskereskedelmi versenypiacon a villamosenergia-szolgáltatás a szolgáltató és a végfogyasztó között létrejött villamosenergia-szolgáltatási szerződés alapján, a közöttük megbeszélte, vagy szabványajánlattal kialakított szállítási áron és kereskedelmi feltételek mellett, a szolgáltató és a végfelhasználó között létrejött villamosenergia-ellátási szerződés alapján történik (<https://arhiva.anre.ro/>).

Romániában a villamos energiapiacról elmondható, hogy a 2022-ben értékesített energia 12,6%-át esetében közvetlen tárgyalásos módon kötötték meg, az OPCOM-piacokon kötött szerződések révén a 2022-ben értékesített mennyiségek súlyozott átlagáránál 35%-kal magasabb áron. Emellett megemlítendő, hogy a termelők egyetlen romániai fogyasztónak sem számíthatnak fel a 1,3 lej/kWh-nál magasabb árat, függetlenül a fogyasztás mennyiségétől vagy épp attól, hogy az adott fogyasztó milyen ágazatban tevékenykedik (<https://hotnews.ro/piata-energiei-electrice-la-nceput-de-an-85925>).

4. NUCLEARELECTRICA Rt. VÁLLALAT ELEMZÉSE

4.1. NUCLEARELECTRICA Rt. VÁLLALAT BEMUTATÁSA

A Nuclearelectrica Rt. Románia egyik vezető energiaipari vállalata, amely főleg nukleáris energiatermelésre specializálódik. A vállalat a romániai Cernavodában található két CANDU típusú nukleáris reaktorból álló erőművet üzemelteti, amelyek jelentős szerepet játszanak az ország elektromos energiaellátásában (A Nuclearelectrica Rt. vállalat weboldala, <https://www.nuclearelectrica.ro/>).

Az Nuclearelectrica Rt. 1998. július 2. óta szerepel a Kereskedelmi és Iparkamara kereskedelmi nyilvántartásában. A vállalat az Energiaügyi Minisztérium fennhatósága alá tartozik, az állam 82,49%-os, a többi részvényes pedig 17,50%-os részesedéssel rendelkezik, miután a vállalatot 2013-ban bevezették a tőzsdére (A Nuclearelectrica Rt. vállalat weboldala, <https://www.nuclearelectrica.ro/despre-noi/profil/>).

Az vállalat fő tevékenységi területei a villamosenergia-, hő- és nukleáris üzemanyag-termelésre összpontosítanak. Emellett beruházás-fejlesztési munkákat, valamint a humán erőforrás képzési és fejlesztési tevékenységét is koordinálja ezen a területen (A Nuclearelectrica Rt. vállalat weboldala, <https://www.nuclearelectrica.ro/>).

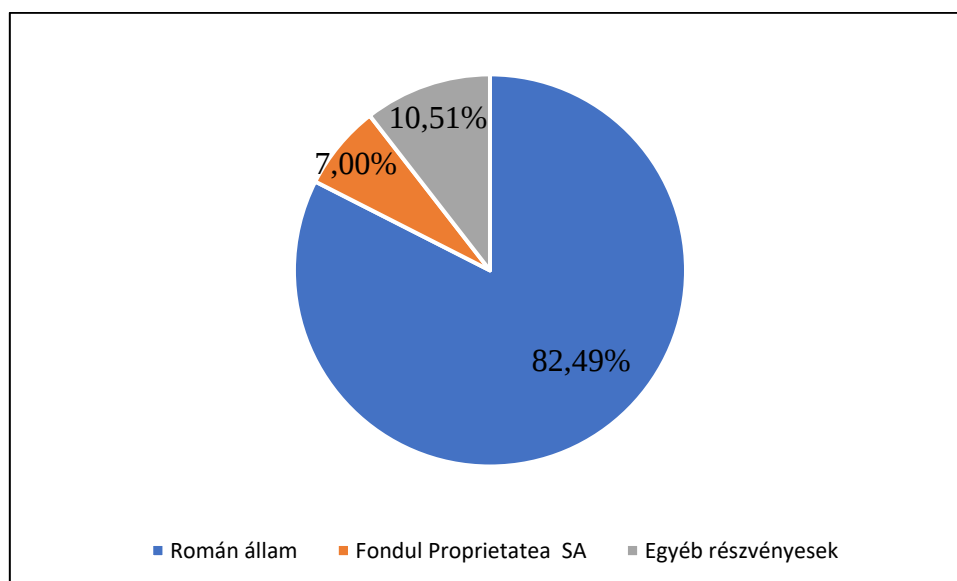
Az Nuclearelectrica Rt. két fiókteleppel rendelkezik:

- CNE Cernavoda Branch, a CNE Cernavoda 1. és 2. egysége, ami kiegészítő szolgáltatásokat is működtet
- FCN Pitesti Branch, minősített nukleáris üzemanyag-üzem

A Nuclearelectrica Rt.-t 1998-ban alapították, és a román állam a fő részvényese 82,49%-ban. A 1. ábrán szemléltetem a részvényesi struktúra százalékos összetételét. A vállalat tevékenységei közé tartozik a nukleáris energiatermelés mellett a nukleáris üzemanyagok előállítása és értékesítése is (A Nuclearelectrica Rt. vállalat weboldala, <https://www.nuclearelectrica.ro/>).

1.ábra: Részvényesi struktúra bemutatása

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es jelentések, saját szerkesztés)

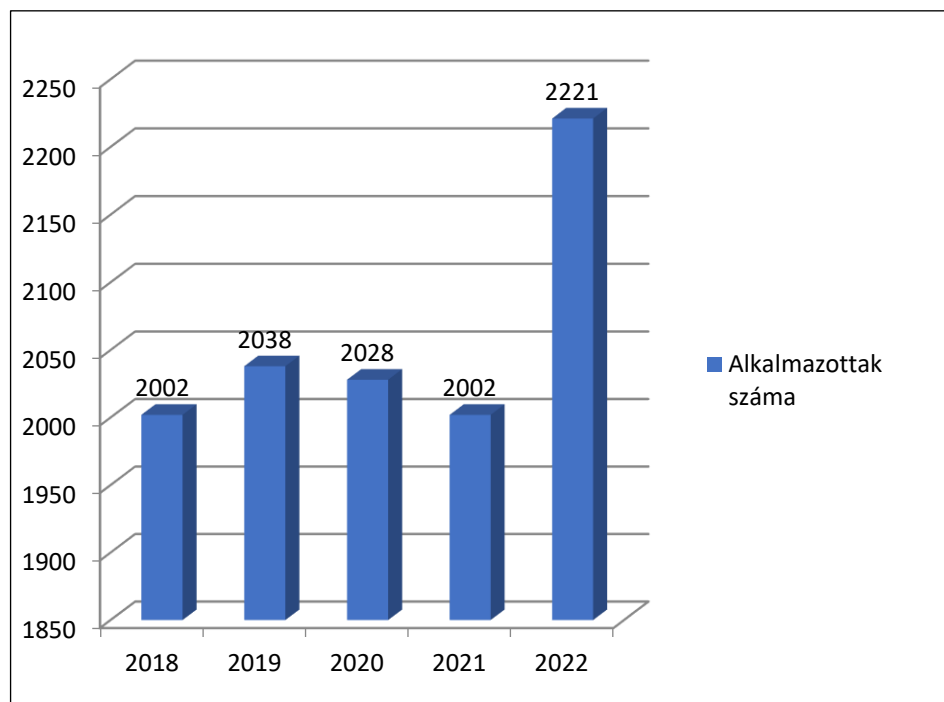


A Cernavodă-i nukleáris erőmű Románia első és egyetlen nukleáris erőműve, és két CANDU típusú reaktorból áll. Ezek a nehézvíz-moderált és nehézvíz-lágyított reaktorok, amelyekben termális neutronok reakciója folyik. A reaktorok a nukleáris fűtőanyagot hasznosítva hőenergiát termelnek, amelyet gőztermelésre használnak. Ez a gőz hajtja a turbinákat, amelyek pedig elektromos áramot termelnek.

A 1. számú ábrán bemutatom az Nuclearelectrica Rt. vállalatnál dolgozó alkalmazottak számának alakulását a 2018-as évtől kezdődően, egészen 2022-ig. Egyfajta növekedés tudunk megfigyelni.

2.ábra: Alkalmazottak számának alakulása

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es jelentések, saját szerkesztés)



A Nuclearelectrica Rt. vállalatról elmondható, hogy számos kihívással néz szembe napjainkban, mint például a nukleáris biztonság fenntartása, a hulladékkezelés, valamint az energiahatékonyság és a környezeti fenntarthatóság kérdéseivel. Azonban azt kijelenthetem, hogy a vállalat továbbra is fontos szereplő marad a romániai energiaszektorban, és a nukleáris energiatermelése nagy mértékben hozzájárul az ország elektromos energiaellátásához is. A Nuclearelectrica Rt. vállalat jövőbeli terveivel kapcsolatosan is néhány dolgot megemlítenék, mint például a CANDU 3-as és 4-es Cernavodă atomerőmű projektet Románia 2019-2030-as energiastratégia-tervezete egy 2050-es perspektívával, valamint a Nemzeti Integrált Energia- és Éghajlatváltozási Terv Románia energiafüggetlensége és az EU-tagállamként kitűzött szén-dioxid-mentesítési célok elérése (A Nuclearelectrica Rt. vállalat weboldala, <https://www.nuclearelectrica.ro/>).

Emellett Romániának új villamosenergia-termelő kapacításra van szüksége, amely megoldást jelent az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttéréshez, és amely stabilitást, biztonságot, rendelkezésre biztosítana, valamint társadalmi és gazdasági előnyökkel is járna. (A Nuclearelectrica Rt. vállalat weboldala, <https://www.nuclearelectrica.ro/>).

A projekt megvalósításával az atomenergia hozzájárulása a teljes nemzeti energiatermeléshez 36%-os lesz, az atomenergia hozzájárulása a teljes CO₂-mentes energiatermeléshez pedig 66%-os, a hazai ellátási lánc fejlesztésével egyidejűleg. Itt állítható, hogy a romániai nukleáris

ipar rendelkezik azzal a tapasztalattal és képességgel, hogy fontos munkálatokkal és szolgáltatásokkal vegyen részt az új Cernavodă projektben, amelyet az első két nukleáris blokk üzembe helyezése és karbantartása óta szerzett (A Nuclearelectrica Rt. vállalat weboldala, <https://www.nuclearelectrica.ro/>).

4.2. A NUCLEARELECTRICA Rt. MÉRLEG ELEMZÉSE

A Nuclearelectrica Rt. vállalat elemzése során elsőként a mérleg elemzésével kezdem. A vállalat mérlegét a pénzügyi jelentések alapján sikerült összeállítanom.

1.táblázat: A Nuclearelectrica mérlege

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

Mérleg	2018	2019	2020	2021	2022
Eszközök összesen	8 862 731 280	8 808 039 489	8 838 504 400	9 625 445 159	11 793 292 067
Befektetett eszközök	6 566 017 319	6 264 180 107	5 995 541 880	6 111 164 873	6 049 528 036
Immateriális eszközök	54 832 552	60 759 156	53 469 174	48 390 475	50 771 587
Tárgyi eszközök	6 364 461 135	6 056 697 319	5 794 727 841	5 853 337 904	5 737 295 053
Befektetett pénzügyi eszközök	146 723 632	146 723 632	146 723 632	208 256 102	245 895 565
Forgó eszközök	2 289 229 363	2 536 367 766	2 835 215 876	3 503 860 786	5 732 528 469
Készletek	369 489 867	429 092 756	440 240 185	570 171 458	661 644 894
Követelés, ebből	182 190 223	217 470 127	227 025 851	287 316 329	560 084 648
Kereskedelmi követelés	157 665 341	169 994 236	157 943 751	220 487 430	438 539 974
Rövid távú pénzügyi befektetés	1 343 066 507	1 571 336 094	2 046 940 000	1 778 256 000	4 225 918 500
Pénzeszközök	394 482 766	318 468 789	121 009 840	868 116 999	284 880 427
Aktív időbeli elhatárolás	7 484 598	7 491 616	7 746 644	10 419 500	11 235 562
Rövid távú tartozások, ebből	520 867 583	461 272 003	528 928 266	583 829 919	747 577 833
Hitelintézet felé tartozás, rövid távon	203 393 860	212 891 292	211 995 082	168 126 539	89 053 200
Beszállítók tartozások	75 184 535	99 058 052	129 761 214	123 485 655	157 204 708
Hosszú távú tartozások, ebből	786 612 184	580 651 605	357 005 480	232 413 865	136 729 399
Hitelintézet felé tartozás, hosszú távon	683 967 469	499 908 597	290 478 568	130 135 030	41 283 173
Beszállítók tartozások, hosszú távon	0	0	0	0	0
Céltartalék	258 536 560	324 422 722	340 312 211	367 124 504	306 114 019
Passzív időbeli elhatárolás	117 584 342	106 759 099	92 573 194	76 815 544	67 365 946
Tőketartalék	180 408 272	185 198 282	231 650 794	478 289 682	1 018 046 121
Éves eredmény	410 611 215	535 667 264	699 322 229	1 036 261 626	2 764 423 452
Saját tőke	7 179 130 611	7 334 934 060	7 519 685 249	8 365 261 327	10 535 504 870
Források összesen	8 862 731 280	8 808 039 489	8 838 504 400	9 625 445 159	11 793 292 067

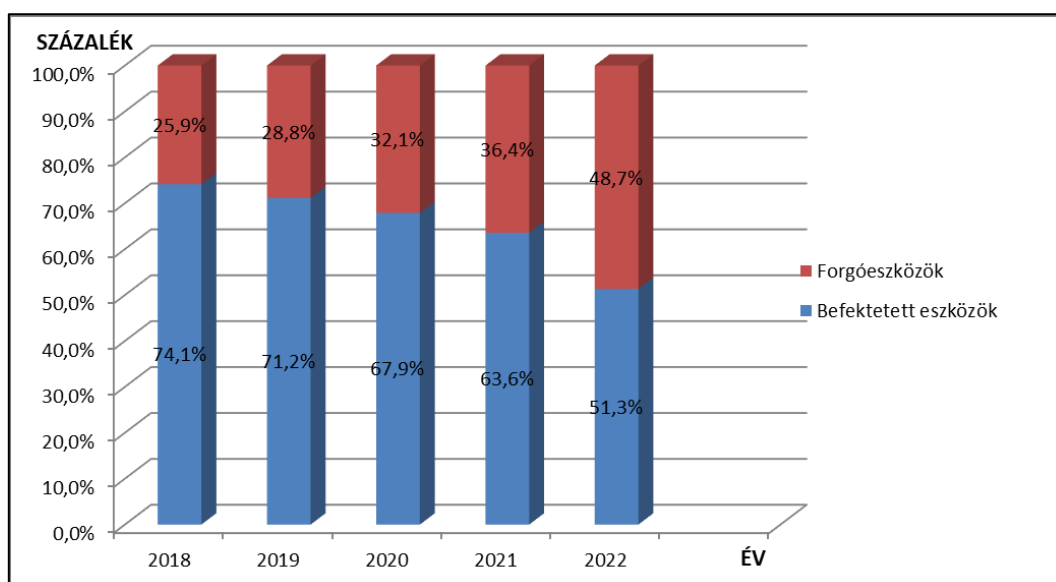
Első sorban az mérlegfőösszegebeli változásra térnek ki, ami pozitívnak mondható, mivel az évek folyamán növelte ezt, ami betudható egyaránt az eszközök emelkedésének. Az eszköz oldalon elmondható, hogy a befektetett eszközöknél nem figyelhető meg jelentős változás az évek folyamán, 2021-nél tapasztalhatunk egy kisebb emelkedést, viszont a többi évben kisebb visszaesések tapasztalhatók, amelyek 1-4% körüliek. Ez nem tekinthető rossznak, mivel ezzel egyensúlyban a forgó eszközök emelkedése kompenzálja ezt. A befektetett eszközök oldalán elmondható:

- A vállalat egyaránt fektet immateriális, tárgyi, illetve befektetett pénzügyi eszközökbe is.

- A befektetett eszköz oldalon meghatározó szerepe van a tárgyi eszközöknek, mivel ez jelentősen befolyásolja a befektetett eszközök változását is. Ezt abból is jól láthatjuk, hogy amelyik évben csökken a tárgyi eszköz, úgy csökken a befektetett eszközök aránya is, ez pedig szintén százalékosan is elmondható, hogy 2021-en kívül a többi évben itt is 1-4%-os visszaeséseket láthatunk.
- Mivel a tárgyi eszközök eléggé nagy mértékben vannak jelen a vállalatnál, így a forgó eszközök aránya sokkal kisebb arányban mutatkoznak meg. A 3.ábrán pedig szemléltetném a forgóeszközök és befektetett eszközök arányának alakulását az évek folyamán. Amint látható a befektetett eszközök aránya minden évben magasabb, mint a forgóeszközöké, ami még jobban ráerősít arra a tényre, hogy egy szolgáltató vállalatról beszélünk.

3.ábra: Befektetett eszközök és forgóeszközök aránya az eszközök összeségében

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es jelentések-RON, saját szerkesztés)



- A befektetett pénzügyi eszközöknél láthatunk egy nagyobb emelkedést 2021-ben, amely közel 30%-os, az előző évekhez képest.

A forgó eszközöknél 2021-nél és 2022-nél egy nagyobb fajta növekedést észlelhetünk, a 2022-es évre való emelkedés 63,6%-os, amely jelentősen kiemelkedő a többi periódushoz viszonyítva, amelyet nagy mértékben befolyásol a rövid távú pénzügyi befektetések állományváltozása is. A rövid távú pénzügyi befektetésekhez sorolhatóak a bankbetétek, egyes befektetési alapok. A pénzügyi jelentések alapján ez a növekedés annak tudható be, hogy megemelkedtek a vállalatnál a pénzeszközök, a pénzeszköz egyenértékesek, illetve a bankbetétek. Majd a későbbiekben láthatjuk, hogy ezekben az években növekedett a nettó

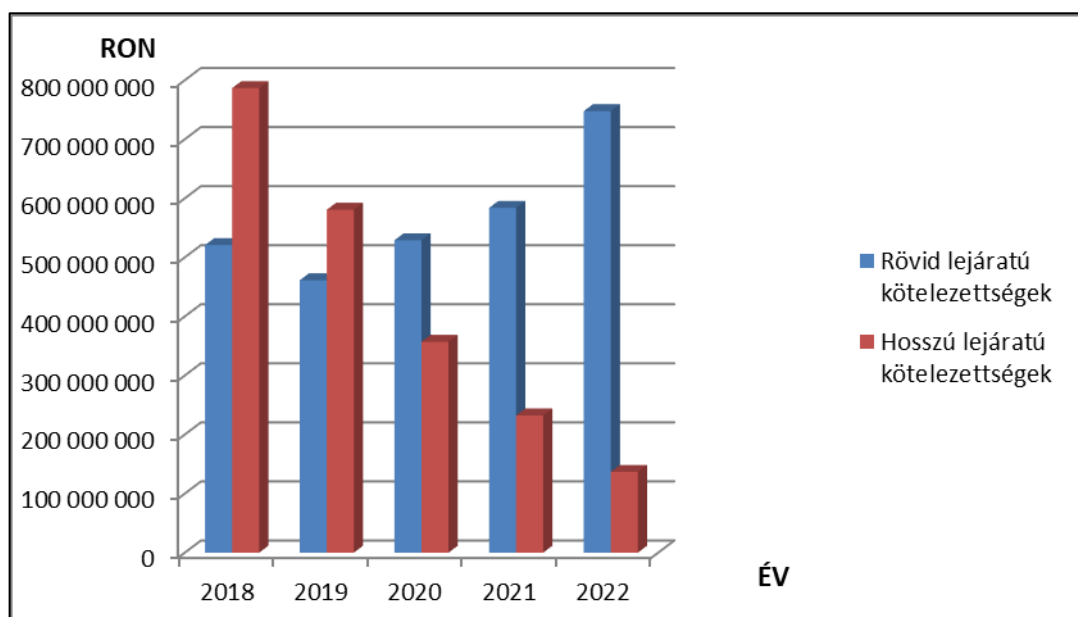
árbevétel, ami a megemelkedett áraknak tudható be, így ez a befolyásolva a pénzeszköz, illetve a bank pénz mértékének növelését.

- A készleteknél nem figyelhető meg különösen nagy változás, amit látunk, hogy minden évben van készlete, amelyet növel is az évek folyamán, de nem kimagasló mértékben. Ez egy jó fajta készletgazdálkodásnak mondható a vállalat esetében.
- A követeléseknél egy kisebb fajta emelkedés látszik, ezáltal azt mondhatjuk, hogy vannak olyan évek amikor a vállalat nehezebben tudja behajtania a pénzét, főleg 2022-es évre, amikor is 94,9%-kal emelkedett a követelések értéke.
- A pénzeszközöknél többnyire csökkenések figyelhetők meg, 2020-ra és 2022-re leginkább, ahol 62%-os és 67%-kal csökkent vissza a pénzeszközök értéke. A pénzeszköz értékeinek változását befolyásolják a beruházások

A rövid, illetve hosszú távú tartozásokat vizsgálva látszik, hogy a vállalat inkább a rövid távú tartozásokat választja, amiből gondolhatjuk azt, hogy a beszállítókat mihamarabb ki szeretné fizetni, ezáltal a terméket/szolgáltatást is rövid idő alatt megkapja, vagy valamibe mihamarabb be akar fektetni. A rövid távú tartozásoknál egy kisebb fajta emelkedés látható, 2022-es év emelkedik ki itt is, mivel ott jelenik meg egy 28%-os növekedés. A hosszú távú tartozása is van, de sokkal kisebb mértékben, ezek is jellemzően a hitelintézetek fele áll fenn. A 4. ábrán megfigyelhetjük, hogy ahogy az évek folyamán a vállalat csökkenti a hosszú távú tartozásait, és inkább választja a rövidebb időre szólókat.

4.ábra: Rövid- és hosszú lejáratú kötelezettségek alakulása

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es jelentések, saját szerkesztés)



A céltartaléknál elmondható, hogy a vállalatnak úgy tűnik nem volt szükséges hozzányúlnia a tartalékaihoz, mivel inkább céltartalék képzést láthatunk az értékek kisebb fajta növekedésével. A tőketartaléknál pedig 2022-ben tűnik ki egy kimagasló érték emelkedés.

Az éves eredményél pedig növekedés jelenik meg a periódusokban, főleg 2022-ben, ahol 166%-kal nőtt az eredmény értéke.

A saját tőke értéke is folyamatosan növekszik, átlagosan 7,79%-kal nőtt a tanulmányozott években, amely a jövedelmezőségét mutatja. Itt is a 2022-es évre történő növekedés tűnik ki, mivel közel 25,9%-kal sikerült megemelnie. Emellett fontos kiemelni, hogy a saját tőke növekedése jelentősen befolyásolja a forrás oldal növekedést, mivel a forrás oldalt nagyrészen pont, hogy a saját tőke teszi ki. A tartozások nem a mi vállalatunk értékét növelik, mivel azzal a vállalat tartozik egy külső személynek/intézménynek, ezzel ellentétben viszont a saját tőke az a saját vállalat számára érték, ezáltal arra használja fel amire jónak látja. Ezek alapján igaznak mondható, hogy ha a vállalaton belül a saját tőkéje emelkedik, az haszonnal és eredménnyel jár.

4.3. AZ EREDMÉNYKIMUTATÁS ELEMZÉSE

A vállalat árbevételeét vizsgálva megállapítható, hogy a 2018-2022-es időszakban átlagosan 36,6%-ban növekedett. A vállalat életében ez mindenképpen pozitívan értékelhető. A legalacsonyabb növekedés a 2020-as időszakban volt tapasztalható 2,9%.

2.táblázat: A Nuclearelectrica eredménykimutatása,

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

Eredménykimutatás	2018	2019	2020	2021	2022
Nettó árbevétel	2 129 744 920	2 379 424 484	2 448 712 083	3 118 375 073	6 368 544 558
Egyéb üzemi bevétel	34 598 676	16 867 000	17 810 291	21 972 487	19 409 368
Üzemi jövedelem-ÖSSZESEN	2 180 528 625	2 412 804 096	2 480 103 912	3 188 865 405	6 443 460 347
Anyag és fogyóanyag költség	133 488 835	144 774 330	166 963 799	191 461 217	199 159 909
Egyéb anyagjellegű ráfordítások	16 623 208	19 807 483	31 263 009	35 488 873	40 233 156
Energia-és vízköltségek	78 040 404	79 490 420	80 009 660	83 919 600	91 268 972
Eladott áruk beszerzési értéke	44 559 443	77 098 755	55 285 508	176 855 932	397 339 596
Személyzettel kapcsolatos költségek, ebből:	385 371 052	421 447 231	442 588 581	441 949 879	545 687 421
Béreköltségek	355 610 769	389 524 367	407 957 421	406 433 012	500 065 347
Béjárulékok	29 760 283	31 922 864	34 631 160	35 516 867	45 622 074
Tárgyi eszközök értékvesztése	555 080 195	555 552 520	544 752 112	567 038 503	605 405 084
Forgó eszközök értékvesztése	-5 185 364	-2 061 530	1 227 677	2 706 935	-2 552 513
Egyéb üzemi költségek	391 798 739	425 822 452	382 055 771	485 477 954	1 643 782 886
Céltartalék kiigazítás	45 599 859	61 446 672	4 565 876	24 486 442	-62 870 601
Üzemi költségek-ÖSSZESEN	1 643 988 535	1 783 378 333	1 708 711 993	2 009 385 335	3 457 453 478
Üzemi eredmény	535 540 090	629 425 763	771 391 919	1 179 480 070	2 986 006 869
Kamat jövedelem	45 165 435	54 618 436	58 507 005	522 471 112	217 870 423
Pénzügyi jövedelem - ÖSSZESEN	94 938 793	67 336 735	84 530 211	61 001 195	238 106 447
Kamat költség	7 311 491	6 682 318	3 341 383	1 192 399	525 890
Pénzügyi költség - ÖSSZESEN	58 855 609	65 486 790	40 513 515	36 387 963	31 616 405
Pénzügyi eredmény	36 083 184	1 849 945	44 016 696	24 613 232	206 490 042
ÖSSZES BEVÉTEL	2 275 467 418	2 480 140 831	2 564 634 123	3 249 866 600	6 681 566 794
ÖSSZES KÖLTSÉGEK	1 702 844 144	1 848 865 123	1 749 225 508	2 045 773 298	3 489 069 883
Bruttó eredmény	572 623 274	631 275 708	815 408 615	1 204 093 302	3 192 496 911
Fizetett adó	162 012 059	95 608 444	116 086 386	167 831 676	3 076 614
Adózott eredmény	410 611 215	535 667 264	699 322 229	1 036 261 626	2 764 423 452

A nettó árbevételnél jelentős emelkedés a 2021-es évről 2022-re történt, ami 104%-os, ez a megnövekedett árak mértékének tudható be.

Az üzemi jövedelem értéke is a periódusban emelkedik, amely a nettó árbevétel értékének tudható be, itt is szintén 2022-ben 104%-os emelkedést figyelhetünk meg.

Az üzemi költségek növekedését is megfigyelhetjük, itt is közel 72%-os emelkedés jelentkezik a 2022-es évre, amely egyaránt betudható az energia- és vízköltségek, a béreköltségek, illetve az egyéb üzemi költségek emelkedésének.

Ezek által az üzemi eredmény is mindig pozitív lesz, mivel a jövedelmek meghaladják a költségeket, 2022-ben jelentősen magas értékek mutatkoznak. A pénzügyi eredményről szintén elmondható, ami az üzemi eredményről.

A vállalat által elért bruttó eredmény a 2022-es évben a legmagasabb, mely a magas bevételeknek és a kisebb mértékű összkiadásoknak köszönhető.

Az adózott eredménynél láthatjuk, hogy minden évben pozitív előjelű, ami azt jelenti, hogy a vállalat bevétele mindig meghaladta a költségeit, vagyis a vállalat nyereségesnek tekinthető. Megfigyelhető, hogy az adózott eredmény alakulásánál a költségek meghatározó jelentőséggel bírnak, itt kiemelendő a személyzettel kapcsolatos-, egyéb üzemi költségek, illetve a tárgyi eszközök értékvesztése, amelyek növekedtek a vizsgált időszak alatt. Emellett

az is számottevő, hogy 2019-től 2022-ig jelentősen növelte nyereségét szinte, hogy megötszörözte azt, 2021-ről 2022-re 166,7%-kal sikerült megnövelni az értéket.

4.4. LIKVIDITÁSI MUTATÓK ELEMZÉSE

1. A likviditási arány (L1)

A likviditási arány intervalluma a nyílt 1,2 és 2 közötti értékek közé esendő, a vállalat értékei ezeket az értékeket meghaladják jóval az évek folyamán.

Minél nagyobb ez az arány, annál jobb a hitelezők helyzete, mivel bőven jut likvid eszköz a kötelezettségek kifizetésére. Ezáltal elmondható, hogy a vállalatnak elegendő pénze van a kötelezettségek kifizetésére. Viszont az elmondható, hogy a vállalat esetében ezek az értékek magasnak tekinthetők, amely a szállítók számára egy nagyobb fajta biztosíték, ellentétben a vállalattal, mivel neki kihasználatlan lekötései keletkeznének, ami helyett jövedelmet is realizálhatna. Ezt nagy ütemű emelkedést a forgó eszközök értékének emelkedése okozza, ahol megemelkedett a pénzeszközök. A magas likviditás esetében az is észlelhető, hogy a forgóeszközök összetételében a rövid távú pénzügyi befektetések aránya az öt év alatt átlagosan 42,95%-kal emelkedett. Ezáltal a vállalat a szabad pénzeszközöket befekteti ezzel is növelve a vagyont a részvényesek számára.

3.táblázat: Általános likviditás

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
L1	4,40	5,50	5,36	6,00	7,67
Forgó eszközök	2 289 229 363	2 536 367 766	2 835 215 876	3 503 860 786	5 732 528 469
Rövid lejáratú kötelezettségek	520 867 583	461 272 003	528 928 266	583 829 919	747 577 833

2. A likviditási gyorsráta (L2)

A likviditási gyorsráta a likviditási arány finomított változata, amelynek célértéke 1, melyet minden egyes évben meghalad a vállalat. Ezáltal is elmondható, hogy a vállalat készletei nem befolyásoló erejűek. Az értékek mértéke magyarázható a rövid távú pénzügyi befektetések érték magas emelkedésével. A likviditási gyorsráta 25%-kal nőtt 2018-ról 2019-re, az érték alakulása a forgó eszközök 27,44%-nak növekedése és a rövid távú tartozások 10,41%-nak növekedése okozta.

4.táblázat: Likviditási gyorsráta

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
L2	3,69	4,57	4,53	5,02	6,78
Forgó eszközök-Készletek	1 919 739 496	2 107 275 010	2 394 975 691	2 933 689 328	5 070 883 575
Rövid lejáratú kötelezettségek	520 867 583	461 272 003	528 928 266	583 829 919	747 577 833

3. A pénzhányad mutató (L3)

A pénzhányad mutató a minimális értéke a 0,1, amelyet a vállalat az évek során meghaladja, mely a kihasználatlan készpénz egyenleget jelent, esetlegesen jövőbeli beruházásra tartja fenn. Nem mondható el, hogy a vállalat számára kevés pénzeszköz áll rendelkezésére a kötelezettségek kifizetésére, hanem azt látjuk, hogy pénzügyi szempontból kimagaslóan kiegyensúlyozott a vállalat helyzete. A pénzhányad mutatónál 2021-ről 2022-re egy 33%-os emelkedést figyelhetők meg, amelyet a rövid távú pénzügyi befektetések és a pénzeszközök emelkedése okozta.

5.táblázat: Pénzhányad mutató

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
L3	3,34	4,10	4,10	4,53	6,03
Forgó eszközök-Készletek-Követelések	1 737 549 273	1 889 804 883	2 167 949 840	2 646 372 999	4 510 798 927
Rövid lejáratú kötelezettségek	520 867 583	461 272 003	528 928 266	583 829 919	747 577 833

4. A kamatkitermelési mutató (L4)

A kamatkitermelési mutató értéke azt fejezi ki, hogy a vállalat ki tudja-e termelni a fizetendő kamatok mértékét.

A Nuclearelectrica vállalat minden évben fizet kamat költséget, de jól észrevehető, hogy ez az érték évről évre egyre inkább csökkenő tendenciát mutat, emellett viszont az üzemi eredmény nagy mértékben növekszik, amely által a kamatkitermelési mutató értékét eltolja, így magas értékek jelentkeznek ennél a mutatónál. Itt is a legmagasabb emelkedést 2021-ről 2022-re láthatjuk, ahol 474%-os a változás, amelyet a 153%-os üzemi eredmény emelkedés és a 55%-os kamat költség csökkenés okozott.

6.táblázat: Kamatkitermelési mutató

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
L4	73,25	94,19	230,86	989,17	5678,01
Üzemi eredmény	535 540 090	629 425 763	771 391 919	1 179 480 070	2 986 006 869
Kamat költség	7 311 491	6 682 318	3 341 383	1 192 399	525 890

5. A dinamikus likviditási mutató (L5)

A dinamikus likviditási mutató értéke 0,5 körüli, melyben a működésből származó pénzeszközöket viszonyítjuk a rövid lejáratú kötelezettségekhez. Ennél a vállalatnál 0,5 érték fölött vannak az értékek, amely a nagyon magas működési eredménynek és az elég alacsony kötelezettségeknek tudható be.

7.táblázat: Dinamikus likviditási mutató

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
L5	1,03	1,36	1,46	2,02	3,99
Működési eredmény	535 540 090	629 425 763	771 391 919	1 179 480 070	2 986 006 869
Rövid lejáratú kötelezettségek	520 867 583	461 272 003	528 928 266	583 829 919	747 577 833

6. A forgótőke lekötése (L6)

Az előzőekben már említettem, hogy a vállalat készletei mennyire le vannak csökkenve, ezáltal a forgótőke lekötés mutató nem jelentős befolyással bír. Viszont, itt megemlíthetjük a nettó forgótőkét, amely a forgó eszközök és a rövid távú tartozások különbsége. Ennek az értéke növekszik az évek folyamán, amely főképp a forgó eszközök növekedése miatt történik, illetve ami javítja az NFT-t az, hogy a vállalat egyes években kisebb mértékű hitelt vesz igénybe.

8.táblázat: Forgótőke lekötése

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
L6	0,21	0,21	0,19	0,20	0,13
Készletek	369 489 867	429 092 756	440 240 185	570 171 458	661 644 894
Forgótőke	1 768 361 780	2 075 095 763	2 306 287 610	2 920 030 867	4 984 950 636

4.5. HATÉKONYSÁGI MUTATÓK ELEMZÉSE

1. Az eszközök forgási sebessége

Az eszközök forgási sebességének értéke megadja, hogy a vállalkozás milyen hatékonyan használja fel a rábízott eszközöket.

A vállalat esetében megfigyelhető, hogy az eszközök jelentősen ki vannak használva minden évben, azáltal főleg, hogy az átlagos eszközérték minden évben növekszik. A vizsgált évek alatt, 2022-re érte el a legmagasabb értéket, az előző évhez képest 76%-os növekedést jelentett.

9.táblázat: Eszközök forgási sebessége

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
eszközök forgási sebessége	0,235	0,264	0,278	0,338	0,595
árbevétel	2 129 744 920	2 379 424 484	2 448 712 083	3 118 375 073	6 368 544 558
átlagos eszközérték	9 053 898 156	9 026 552 260	8 823 271 945	9 231 974 780	10 709 368 613

2. A készletek forgási sebessége

A készletek forgási sebessége a 2019-es kezdeti értékről növekszik a további években. Ez az elváltozás a vállalat számára pozitív, hiszen ez növekvő hatékonyságú készletgazdálkodásra utalhat. A készletek forgási sebességének napokban kifejezett értékéről is elmondható ez a pozitív változás, hisz a fordulatszám növekedésével a napokban kifejezett értéke csökkenni látszik, 2022-re 35 napra csökken le az érték. Ezek alapján azt lehet javasolni a vállalat számára, hogy folytassa ezt a hatékony készletgazdálkodást vagy fejlessze még jobbra ezt.

10.táblázat: Készletek forgási sebessége

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
készletek forgási sebessége(fordulatszám)	6,06	6,24	5,63	6,17	10,34
készletek forgási sebessége(napokban)	60,24	58,49	64,79	59,13	35,30
árbevétel	2 129 744 920	2 379 424 484	2 448 712 083	3 118 375 073	6 368 544 558
átlagos készletérték	351 469 744	381 271 188	434 666 471	505 205 822	615 908 176

3. A vevők forgási sebessége

A vevők forgási sebessége elkezd emelkedni az évek alatt. Ennek oka a követelések fokozatos növekedése is lehet, amely mellett az árbevétel is meghatározó módon emelkedik. A napokban kiszámított értékek 2019 és 2022 között visszaesést mutat, vagyis a vállalat sikeresen tudja a vevőktől beszédni a pénzt.

11.táblázat: Vevők forgási sebessége

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
vevők forgási sebessége(fordulatszám)	15,34	16,41	14,93	16,48	19,33
vevők forgási sebessége(napokban)	23,80	22,25	24,44	22,15	18,89
árbevétel	2 129 744 920	2 379 424 484	2 448 712 083	3 118 375 073	6 368 544 558
átlagos vevőállomány	138 862 493	145 026 941	163 968 994	189 215 591	329 513 702

4. A kereskedelmi tartozások forgási sebessége

A kereskedelmi tartozások forgási sebessége emelkedő tendenciát mutat. A 2022-es érték azt is jelenti, hogy ekkor volt a legalacsonyabb a kereskedelmi tartozásainak napokban kifejezett értéke. A tartozások forgási sebességének értéke napokban kifejezve kisebb, mint a vevők forgási ideje, ezáltal a vevők finanszírozzák a szállítóknak nyújtott hitelt.

12.táblázat: Kereskedelmi tartozások forgási sebessége

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
kereskedelmi tartozások forgási sebessége(fordulatszám)	24,85	24,37	21,40	24,63	45,38
kereskedelmi tartozások forgási sebessége(napokban)	14,69	14,98	17,05	14,82	8,04
árbevétel	2 129 744 920	2 379 424 484	2 448 712 083	3 118 375 073	6 368 544 558
átlagos kereskedelmi tartozás	85 703 882	97 640 640	114 409 633	126 623 435	140 345 182

5. Az árbevétel/alkalmazottak száma

Az évek folyamán látható, hogy az 1 főre eső árbevétel gazdagodik, amely a folyamatosan emelkedő árbevételnek tudható be, illetve, hogy az alkalmazottak száma átlagosan 2,74%-kal emelkedett az évek folyamán.

13.táblázat: Egy alkalmazottra jutó árbevétel

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
árbevétel/alkalmazottak	1 063 808,65	1 167 529,19	1 207 451,72	1 557 629,91	2 867 422,13
árbevétel	2 129 744 920	2 379 424 484	2 448 712 083	3 118 375 073	6 368 544 558
alkalmazottak	2 002	2 038	2 028	2 002	2 221

6. Az adózott eredmény/alkalmazottak száma

Növekvő tendenciát mutat az egy főre eső adózott eredmény értéke, amely jelentősen az adózott eredmény növekedése miatt valósult meg, amely 2022-re éri el a legmagasabb értéket.

14.táblázat: Egy alkalmazottra jutó adózott eredmény

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
adózott eredmény/alkalmazottak	205 100,51	262 839,68	344 833,45	517 613,20	1 244 675,12
adózott eredmény	410 611 215	535 667 264	699 322 229	1 036 261 626	2 764 423 452
alkalmazottak	2 002	2 038	2 028	2 002	2 221

4.6. JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK ELEMZÉSE

1. Az árbevétel arányos nyereség

A ROS mutató megmutatja, hogy a cég tevékenységének egészét figyelembe véve mekkora forgalomarányos haszonnal dolgozik.

A vállalat esetében ez a mutató növekszik, amely a jövedelmezőség javulását mutatja. Megfigyelhető, hogy az árbevétel és a nettó eredmény is szintén emelkedik az évek folyamán, amely 2022-ben a magas áraknak tudható be, 2021-hez képest 30%-kal emelkedett.

15.táblázat: Árbevétel arányos nyereség

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
ROS	19,28%	22,51%	28,56%	33,23%	43,41%
nettó eredmény	410 611 215	535 667 264	699 322 229	1 036 261 626	2 764 423 452
árbevétel	2 129 744 920	2 379 424 484	2 448 712 083	3 118 375 073	6 368 544 558

2. Az eszköz arányos nyereség

A ROA mutató megmutatja, hogy a vállalat teljes eszközállománya átlagosan milyen hozamot biztosít.

Minél magasabb ennek a mutatónak az értéke, annál nagyobb hozamot ért el a vállalat eszközeinek működtetésével/felhasználásával; a vállalatnál is jól látszik, hogy a mutató évről évre számottevő módon növekszik. A mérlegfőösszeg, illetve az adózott eredmény értéke is szépen emelkedett az évek folyamán.

16.táblázat: Eszköz arányos nyereség

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
ROA	4,63%	6,08%	7,91%	10,77%	23,44%
adózott eredmény	410 611 215	535 667 264	699 322 229	1 036 261 626	2 764 423 452
mérlegfőösszeg	8 862 731 280	8 808 039 489	8 838 504 400	9 625 445 159	11 793 292 067

3. A saját tőke arányos nyereség

A ROE megmutatja, hogy a vállalkozásba fektetett saját tőkét mennyire működtetik jövedelmezően. Ennél a mutatónál is elmondható, hogy a saját tőke megfelelően kivan használva a vállalat esetében.

17.táblázat: Saját tőke arányos nyereség

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
ROE	5,72%	7,30%	9,30%	12,39%	26,24%
adózott eredmény	410 611 215	535 667 264	699 322 229	1 036 261 626	2 764 423 452
saját tőke	7 179 130 611	7 334 934 060	7 519 685 249	8 365 261 327	10 535 504 870

4. Befektetések megtérülése

A ROIC mutató megmutatja, hogy a befektetések a vállalatban belül milyen jövedelmezőséget hoznak.

A befektetéseknél, illetve a nettó eredménynél is növekedést figyelhetünk meg egészen az évek alatt. A vállalat befektetései 2022-ben térülnek meg leginkább, melyben a legnagyobb nettó eredmény elérésével a legnagyobb összegű befektetést sikerül megvalósítani.

18.táblázat: Befektetések megtérülése

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
ROIC	5,27%	6,80%	8,71%	13,03%	26,36%
nettó eredmény	410 611 215	535 667 264	699 322 229	1 036 261 626	2 764 423 452
befektetések	7 793 172 701	7 874 083 449	8 033 474 785	7 953 642 247	10 488 136 849

4.7 ELADÓSODOTTSÁGI MUTATÓK ELEMZÉSE

1. Saját tőke aránya

A saját tőke aránya jelentős növekedést mutat, amelyet befolyásolhat, hogy a tulajdonosok tőkét fektetnek a vállalatba, illetve az is feltűnhet, hogy az összes tőke nagy részét a saját tőke teszi ki, minden évben a saját tőke arányának értéke az összes tőkéhez viszonyítva 80%-90% közé esnek.

19.táblázat: Saját tőke aránya

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
Saját tőke aránya	0,81	0,83	0,85	0,87	0,89
Saját tőke	7 179 130 611	7 334 934 060	7 519 685 249	8 365 261 327	10 535 504 870
Összes tőke	8 862 731 280	8 808 039 489	8 838 504 400	9 625 445 159	11 793 292 067

2. Eladósodottság foka

2019-től csökken az eladósodottság foka. A csökkenéshez hozzájárulhatott, hogy a tulajdonosok tőkét fektetnek be, illetve, hogy a nyereséget visszafektetik a vállalatukba.

Emellett pedig az, hogy az idegen tőke mértéke nagyon kis mértékben jelentkezik a vállalatnál.

20.táblázat: Eladósodottság foka

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatokat, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
Eladósodottság foka	0,23	0,20	0,15	0,13	0,10
Idegen tőke	1 683 600 669	1 473 105 429	1 148 663 046	1 076 621 580	1 104 730 188
Saját tőke	7 179 130 611	7 334 934 060	7 519 685 249	8 365 261 327	10 535 504 870

3. Rövid lejáratú kötelezettségek részaránya

A vállalatnál is elmondható, hogy a rövid lejáratú kötelezettségek részaránya teszi ki a nagyobb részt a kötelezettségekből. Azt láthatjuk, hogy kisebb mértékben növekszik a rövid lejáratú kötelezettségek értéke, viszont még mindig nem számottevő jelentőségű a vállalat esetében.

21.táblázat: Rövid lejáratú kötelezettségek részaránya

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatokat, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
Rövid lejáratú kötelezettségek részaránya	0,40	0,44	0,60	0,72	0,85
Rövid lejáratú kötelezettségek	520 867 583	461 272 003	528 928 266	583 829 919	747 577 833
Kötelezettségek összesen	1 307 479 767	1 041 923 608	885 933 746	816 243 784	884 307 232

4. Hosszú lejáratú kötelezettségek részaránya

A hosszú lejáratú kötelezettségek arányát tekintve a vállalat nem igazán él a hosszú lejáratú hitelek lehetőségével, amennyiben tudja minden évben csökkenti azt.

22.táblázat: Hosszú lejáratú kötelezettségek részaránya

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatokat, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
Hosszú lejáratú kötelezettségek részaránya	0,60	0,56	0,40	0,28	0,15
Hosszú lejáratú kötelezettségek	786 612 184	580 651 605	357 005 480	232 413 865	136 729 399
Kötelezettségek összesen	1 307 479 767	1 041 923 608	885 933 746	816 243 784	884 307 232

5. A szállítói hitelek aránya

A rövid lejáratú kötelezettségeknél figyelhető meg, hogy a szállítói tartozások jelen vannak, mivel a szállítók általában rövid idejű fizetési határidővel dolgoznak.

23.táblázat: Szállítói hitelek aránya

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatokat, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
Szállítói hitelek aránya	0,14	0,21	0,25	0,21	0,21
Szállítói kötelezettségek	75 184 535	99 058 052	129 761 214	123 485 655	157 204 708
Rövid lejáratú kötelezettségek	520 867 583	461 272 003	528 928 266	583 829 919	747 577 833

6. Az idegen tőke átlagos kamatlába

Kedvezőnek tekinthető, mivel nagyon alacsonyok a fizetett kamatok a vállalat esetében, amelyben szerepet játszik a hitelek alacsony száma és értéke.

Ez pozitívnak mondható szintén abból a szempontból, hogy a vállalat nem szorul hitelekre, ami vonzataként nem lesz minden hónapban kiadása a fizetett kamatok miatt.

24.táblázat: Idegen tőke átlagos kamatlába

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
Idegen tőke átlagos kamatlába	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0005
Fizetett kamatok	7 311 491	6 682 318	3 341 383	1 192 399	525 890
Idegen tőke	1 683 600 669	1 473 105 429	1 148 663 046	1 076 621 580	1 104 730 188

4.8. PIACI MUTATÓK ELEMZÉSE

1. Az egy részvényre jutó árfolyam

Az EPS megmutatja, hogy mekkora jövedelemhez jutott egy részvény birtokosa. Azt láthatjuk, hogy a 2022-es évben a legmagasabb az egy részvényre jutó vállalat által termelt eredménye, amely szintén ebben az évben kiemelkedő nagyságú adózás utáni eredménynek és az állandó részvénytőke nagyságú részvénytőke számoknak köszönhető.

25.táblázat: Egy részvényre jutó árfolyam

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok és jelentések, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
EPS = Adózás utáni eredmény / Részvények száma	1,36	1,78	2,32	3,44	9,16
Adózás utáni eredmény	410 611 215	535 667 264	699 322 229	1 036 261 626	2 764 423 452
Részvények száma	301 513 851	301 513 851	301 643 894	301 643 894	301 643 894

2. Az árfolyamnyereség

Az árfolyamnyereségnél az évek folyamán egy jelentős csökkenés figyelhető meg, amely a vállalat számára nem feltétlen kedvező.

Az Nuclearelectrica esetében látható, hogy a kezdetleges magasabb érték a 2022-es évre számottevően lecsökkent. Abból a szempontból lehet kedvező a befektetők számára, hogy kisebb fajta kockázatot látnak így esetlegesen benne.

26.táblázat: Árfolyamnyereség

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatokat és jelentések, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
P/E = Árfolyam/EPS	6,57	7,90	7,85	13,55	4,69
Árfolyam	8,95	14,04	18,2	46,56	42,97
EPS	1,36	1,78	2,32	3,44	9,16

3. Piaci érték/könyvszerinti érték

A vállalat részvényeiről azt a konklúziót vonhatjuk le, hogy egy kisebb intervallumon belül mozog, emellett azt is megfigyeltük, hogy mivel a vállalat alapvetően nagyrészt saját tőkéből működik és a részvény könyvszerinti értéke a saját tőke alapján kerül kiszámításra, ezáltal a részvényei alulárazottnak/felülárazottnak tekinthetők.

27.táblázat: Piaci érték és könyvszerinti érték aránya

(Forrás: Nuclearelectrica Rt, 2018-2022-es mérlegadatok és jelentések, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
P/BV	0,38	0,58	0,73	1,68	1,23
Árfolyam	8,95	14,04	18,2	46,56	42,97
Egy részvény könyv szerinti értéke = Saját tőke/részvények száma	23,81	24,33	24,93	27,73	34,93

5. HIDROELECTRICA Rt. VÁLLALAT ELEMZÉSE

5.1. HIDROELECTRICA Rt. VÁLLALAT BEMUTATÁSA

A Hidroelectrica Rt. vállalat vezető szerepet tölt be a villamosenergia-termelésben, illetve a Nemzeti Energiarendszerben szükséges technológiai szolgáltatások fő szolgáltatója, amely létfontosságú vállalat egy olyan stratégiai ágazatban, amelynek nemzetbiztonsági vonatkozásai vannak.

Hidroelectrica Rt. fő tevékenysége a vízerőművek üzemeltetése, amelyek vízenergiából termelnek elektromos áramot. A vállalat által üzemeltetett erőművek közé tartoznak nagyobb folyókon található vízerőművek és tározók, amelyek szabályozzák a víz mennyiségét és áramlását az áramtermelés érdekében (A Hidroelectrica Rt. vállalat weboldala, <https://www.hidroelectrica.ro/article/7>).

A 2000-ben alapított Hidroelectrica SA tapasztalatának, hitelességének és rugalmasságának köszönhetően sikeresen megvetette a lábát a romániai energiapiacra, és jelenleg Románia fő energiatermelője és -szolgáltatója, valamint a technológiai rendszer szolgáltatásainak fő szolgáltatója (A Hidroelectrica Rt. vállalat weboldala, <https://www.hidroelectrica.ro/article/7>).

A Hidroelectrica több mint 17 TWh átlagos hidrológiai évi termelésével, amelyet az ország egész területén stratégiaiilag elhelyezett telephelyeken állít elő, mintegy 17 TWh energiát szolgáltat. Az ország teljes termelésének 30%-át, a hidrológiai évtől függően, míg a rendszerszolgáltatások átlagos volumene az elmúlt 10 évben kb. 70%-a a teljes másodlagos szabályozási szolgáltatásnak, kb. 84%-a a gyors harmadlagos tartalékszolgáltatásnak és 100%- a hálózatról a szekunder feszültségszabályozási sávban áramló vagy felvett reaktív energia biztosítására irányuló szolgáltatásnak, a Nemzeti Energiarendszer követelményeinek (A Hidroelectrica Rt. vállalat weboldala, <https://www.hidroelectrica.ro/article/7>).

A Hidroelectrica erős szervezeti kultúrája révén arra törekszik, hogy termelési kapacitásainak optimális fejlesztése révén megszilárdítsa vezető pozícióját a romániai energiapiacra, valamint, hogy a jövőben a regionális energiapiac fontos szereplőjévé váljon (A Hidroelectrica Rt. vállalat weboldala, <https://www.hidroelectrica.ro/article/7>).

A Hidroelectrica SA a romániai energiaszektorban fontos szereplő, és hozzájárul az ország elektromos energiaellátásának biztosításához és diverzifikálásához. A hidroelektromos energia tiszta és megújuló energiaforrás, ami előnyös a környezet szempontjából. Emellett a hidroelektromos erőművek képesek gyorsan reagálni a kereslet változásaira, ami fontos a

villamosenergia-hálózat stabilitása szempontjából (A Hidroelectrica Rt. vállalat weboldala, <https://www.hidroelectrica.ro/article/7>).

Azonban a Hidroelectrica SA is szembesül különböző kihívásokkal, például a vízgazdálkodás és a környezeti fenntarthatóság kérdéseivel, valamint a hidroelektromos erőművek infrastrukturális fejlesztésének és karbantartásának szükségességével. A vállalat folyamatosan dolgozik az innováció és a hatékonyság növelése érdekében.

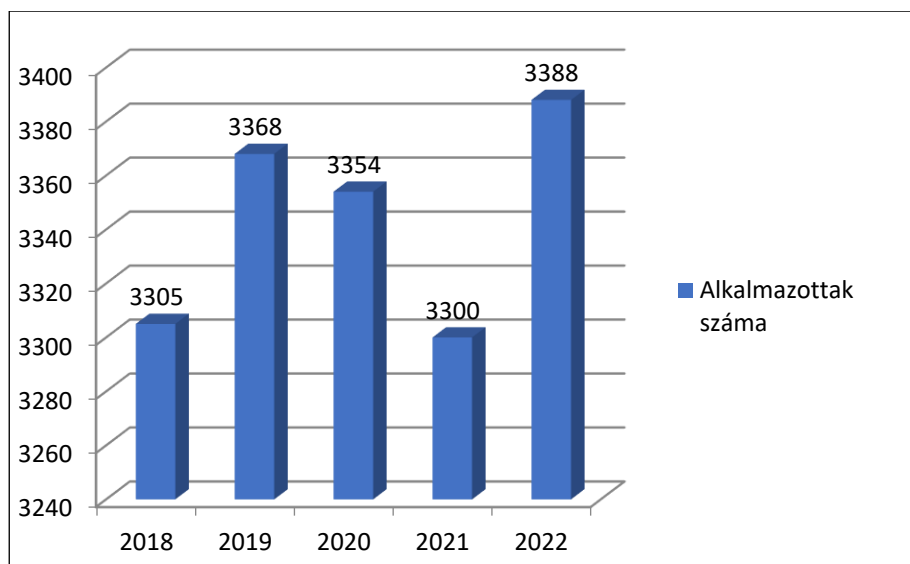
A vállalatot jelenleg kettős rendszerben irányítja egy igazgatótanács, amelyet egy felügyelőbizottság felügyel.

2023.12.31-én a Hidroelectrica Csoport 6,365 millió lejes nettó nyereséget ért el kb. 12,160 millió lejes forgalmat ért el. A Hidroelectrica 2023-ban 4,349 millió lej értékben osztalékot fizetett a részvényeseknek (A Hidroelectrica Rt. vállalat weboldala, <https://www.hidroelectrica.ro/article/7>).

A következő ábrán bemutatom az Hidroelectrica Rt. vállalatnál dolgozó alkalmazottak számának alakulását a 2018-as évtől kezdődően, egészen 2022-ig. Egyfajta növekedés tudunk megfigyelni itt is, 2021 kivételével amikor visszaesett ez az érték.

5.ábra: Alkalmazottak számának alakulása

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)



Egy olyan világban, ahol az energia a fejlődés fő hajtóereje, a Hidroelectrica SA a regionális és európai szintű piacok összekapcsolásának kihívásaira úgy válaszol, hogy folyamatosan a minőségre és az innovációra összpontosít, emellett a magas szintű nyereség fenntartása, a Hidroelectrica vízerőműveiben lévő létesítmények és berendezések biztonságos üzemeltetéseire is jelentős hangsúlyt fektet.

5.2. MÉRLEG ELEMZÉSE

A Hidroelectrica Rt. mérleg elemzése során az adatokat a pénzügyi jelentésekből választottam ki 2018-2022-es intervallumra.

28.táblázat: A Hidroelectrica mérlege

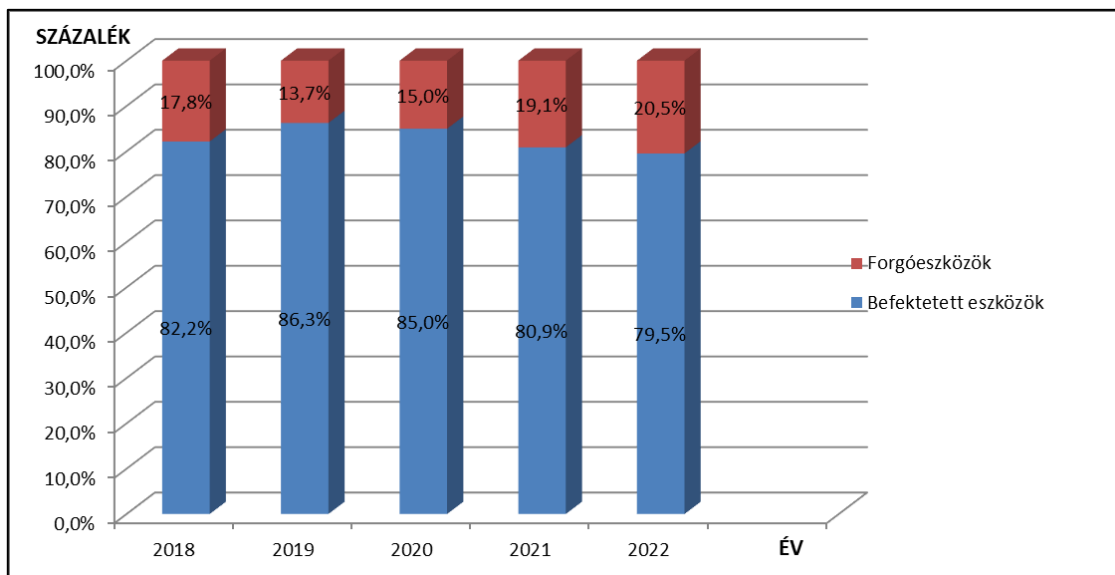
(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

Mérleg	2018	2019	2020	2021	2022
Eszközök összesen	18 615 479 926	17 292 428 655	16 659 559 030	22 686 265 230	25 403 744 789
Befektetett eszközök	15 294 354 475	14 915 723 726	14 158 000 691	18 348 175 225	20 202 652 241
Immateriális eszközök	4 314 994	3 441 762	3 356 406	3 666 965	40 762 795
Tárgyi eszközök	15 287 335 832	14 695 506 367	13 895 331 745	17 505 687 433	19 428 474 543
Befektetett pénzügyi eszközök	2 703 649	216 775 597	259 312 540	838 820 827	733 414 903
Forgó eszközök	3 319 004 982	2 376 704 929	2 501 558 339	4 338 090 005	5 201 092 548
Készletek	70 000 911	70 883 042	59 652 132	56 749 414	63 746 005
Követelés, ebből	666 315 839	333 648 055	354 790 189	654 117 833	1 347 640 635
Kereskedelmi Követelés	445 823 203	327 536 263	354 790 189	654 117 833	1 347 640 635
Rövid távú pénzügyi befektetés	2 496 667 070	1 736 855 286	1 730 071 123	2 561 467 287	3 034 746 062
Pénzeszközök	86 021 162	233 233 947	357 044 895	1 065 755 471	754 960 846
Aktív időbeli elhatárolás	2 120 469	2 084 599	0	0	0
Rövid távú tartozások, ebből	679 219 461	579 697 359	556 031 479	924 713 057	989 429 483
Hitelintézet felé tartozás, rövid távon					
Beszállítók tartozások	155 933 031	161 425 822	194 325 808	179 867 748	297 780 494
Hosszú távú tartozások, ebből	1 376 735 018	1 617 363 560	1 576 475 972	2 608 645 838	2 788 002 075
Hitelintézet felé tartozás, hosszú távon					
Beszállítók tartozások, hosszú távon	15 248 789	13 737 548	0	203 572	428 400
Céltartalék	434 301 617	681 317 387	705 938 703	763 964 274	972 363 705
Passzív időbeli elhatárolás	187 019 527	192 792 420	150 176 781	147 278 674	141 606 356
Tőketartalék	7 443 017 663	7 146 382 372	6 871 941 155	10 608 514 168	12 083 566 400
Éves eredmény					
Saját tőke	16 559 525 447	15 095 367 736	14 527 051 579	19 152 906 335	21 626 313 231
Források összesen	18 615 479 926	17 292 428 655	16 659 559 030	22 686 265 230	25 403 744 789

Az 28.táblázat alapján a befektetett eszközök esetében szinte minden évben egyfajta növekedést figyelhetünk meg, amely az évek folyamán egyre nagyobb ütemű mértéket ölt. 2019-ben és 2020-ban láthatunk egy kisebb fajta visszaesést az előző évhez képest, ezt a visszaesést a Covid okozta világjárványnak a terhére is írhatjuk. Viszont 2021-re ismét sikerült növelnie az értéket, azt jelentheti, hogy már felkészültebben tudta kezelni a Covid következő hullámát. A befektetett eszközök és forgóeszközök arányánál is jelentkezik az, hogy a befektetett eszközök jelentős értékben vannak jelen a vállalatnál, ami itt szintén azt erősíti meg, hogy szolgáltató vállalkozásról van szó.

6.ábra: Forgóeszközök és befektetett eszközök aránya az eszközök összességében

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)



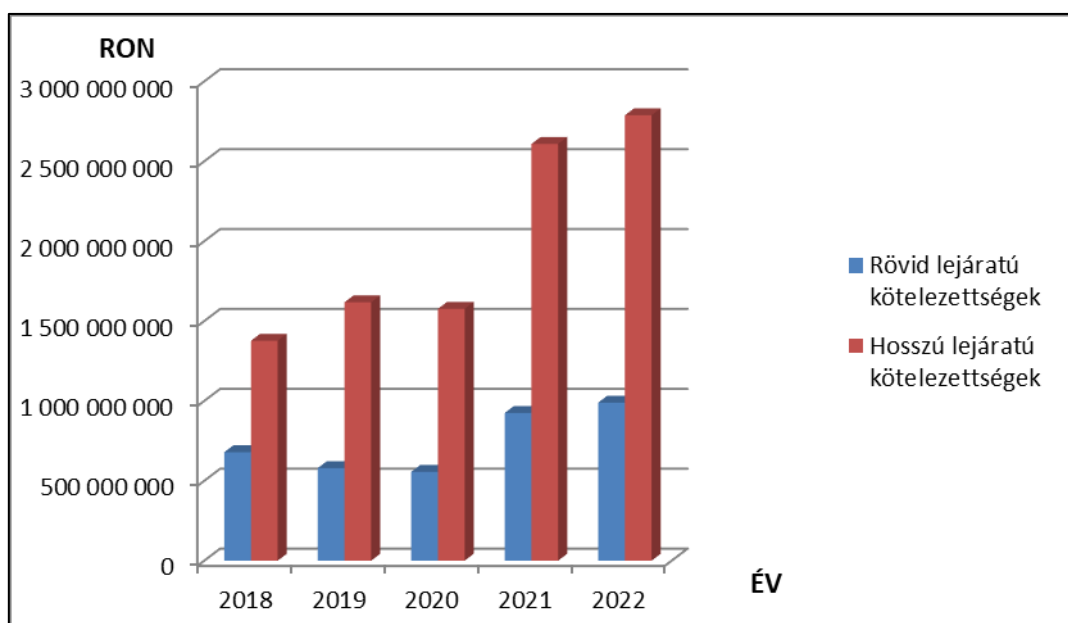
- A befektetett eszközöknél jól látszik, hogy a vállalat leginkább tárgyi eszközökbe fektet be, de ez mellett kisebb értékben az immateriális, illetve pénzügyi eszközök is megjelennek.
- A befektetett eszközökön belül, jelentősen befolyásolja a változásokat a tárgyi eszközök beruházásai. Valószínű a vállalat számára a feldolgozáshoz, az átalakításhoz, illetve a továbbításhoz van szüksége ekkora tárgyi eszközre.
- A forgó eszközöknél szintén 2019 és 2020-as évben egy kisebb fajta csökkenést észlelhetünk, amely megemlíthető. De láthatóvá válik, hogy ezt a vállalat próbálja javítani az elkövetkezendő évek folyamán, például 2021-re 73,4%-os emelkedést sikerül elérnie.
- A készleteknél figyelhető meg az egyre csökkenő készletgazdálkodás, amely 2021-re csökken le leginkább. Ezáltal javasolható a vállalat számára, hogy az elkövetkezendő években tartson raktáron több készletet, ezáltal nem fordulhat elő a vállalatnál olyan eset, hogy le kell állítsanak éppen egy munkafolyamatot, mert a raktáron nincsen elegendő készlet.
- A követeléseknél az első periódusban látható csökkenés, majd a 2021-es és 2022-es évben látható ismét növekedés, ami 84%-os és 106%-os emelkedést mutatnak, amely alapján elmondható, hogy a vállalatnak kevésbé hatékonyan sikerül begyűjtenie a követeléseit.

- A rövid távú pénzügyi befektetéseit az évek folyamán sikerült növelnie. Ezzel egyaránt a pénzeszközeit is növelte az évek során, 2021-re 198%-os növekedést tudhatott be, ami azt jelenti, hogy megemelkedett a készpénz a vállalatnál.
- 2018-as és 2019-es évben az eszköz oldalon az aktív időbeli elhatárolás is megfigyelhető, amely növeli az eredményt, amely vagy bevétel növekedésből származik, vagy éppen a költségek-ráfordítások csökkentéséből.

A rövid, illetve hosszú távú tartozásokat vizsgálva látszik, hogy a vállalat inkább a hosszú távú tartozásokat választja, amiből gondolhatjuk azt, hogy ezáltal is hosszabb távra terveznek.

7.ábra: Rövid- és hosszú lejáratú kötelezettségek alakulása

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)



A saját tőke értéke is folyamatosan növekszik, átlagosan 8,04%-kal nőtt a tanulmányozott években, 2021-re érte el a legnagyobb emelkedést az előző évhez képest, ami 31,8%-os volt. Emellett fontos kiemelni, hogy a saját tőke növekedése jelentősen befolyásolja a forrás oldal növekedést, mivel a forrás oldalt nagyrészen pont, hogy a saját tőke teszi ki. Ezek alapján elmondható, hogy ha a vállalaton belül a saját tőke jó irányba emelkedik, ami a vállalat számára haszonnal jár.

A céltartalékot a vállalat az előre nem látható problémák megoldása érdekében hozza létre. Láthatjuk, hogy ez az érték a vállalatnál is megjelenik. Pozitív a tartalék megléte abból a szempontból, hogy így nem kell a pénzeszközeihez nyúlnia, fedezni tudja a kiadásait a megtakarított és erre a célra elkülönített pénzeszközéből.

5.3. AZ EREDMÉNYKIMUTATÁS ELEMZÉSE

29.táblázat: A Hidroelectrica eredménykimutatása

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

Eredménykimutatás	2018	2019	2020	2021	2022
Nettó árbevétel	4 252 014 632	4 142 446 993	3 828 344 400	6 322 895 217	9 212 111 226
Egyéb üzemi bevétel	21 118 098	34 761 548	22 093 980	178 398 022	65 783 052
Üzemi jövedelem-ÖSSZESEN	4 273 132 730	4 177 208 541	3 850 438 380	6 501 293 239	9 277 894 278
Anyag és fogyóanyag költség					
Egyéb anyagjellegű ráfordítások					
Energia-és vízköltségek	486 519 677	353 404 021	322 460 267	599 557 599	1 191 413 440
Eladott áruk beszerzési értéke					
Személyzettel kapcsolatos költségek, ebből:					
Béreköltségek	374 479 758	396 670 837	470 535 648	487 770 789	513 920 576
Bérbírlatok					
Tárgyi eszközök értékvesztése					
Forgó eszközök értékvesztése					
Egyéb üzemi költségek	185 492 071	310 799 736	224 146 937	338 579 013	323 473 780
Céltartalék kiigazítás					
Üzemi költségek-ÖSSZESEN	2 060 872 280	2 201 934 399	2 177 055 396	3 023 314 741	4 375 733 429
Üzemi eredmény	2 212 260 450	1 975 274 142	1 673 382 984	3 477 978 498	4 902 160 849
Kamat jövedelem					
Pénzügyi jövedelem - ÖSSZESEN	77 628 616	113 776 305	111 340 993	99 687 444	270 532 167
Kamat költség					
Pénzügyi költség - ÖSSZESEN	628 007	7 824 347	2 369 417	39 180 747	36 708 865
Pénzügyi eredmény	77 000 609	105 951 958	108 971 576	60 506 697	233 823 302
ÖSSZES BEVÉTEL	4 350 761 346	4 290 984 846	3 961 779 373	6 600 980 683	9 548 426 445
ÖSSZES KÖLTSÉGEK	2 061 500 287	2 209 758 746	2 179 424 813	3 062 495 488	4 412 442 294
Bruttó eredmény	2 289 261 059	2 081 226 100	1 782 354 560	3 538 485 195	5 135 984 151
Fizetett adó	349 983 319	694 689 582	330 779 177	518 974 027	741 605 946
Adózott eredmény	1 939 277 740	1 386 536 518	1 451 575 383	3 019 511 168	4 394 378 205

A nettó árbevételnél jelentős emelkedés az évek folyamán 25,17% átlagosan, a 2020-as évről 2021-re történt, valószínű itt is a megnövekedett árak mértéke miatt, itt 65%-os és 45%-os emelkedéseket lehet észlelni 2021-es és 2022-es évre.

Az üzemi jövedelem értéke is a periódusban emelkedik, amely a nettó árbevétel értékének tudható be.

Az üzemi költségek növekedését is megfigyelhetjük, amely egyaránt betudható az energia- és vízköltségek, a bérköltségek, illetve az egyéb üzemi költségek emelkedésének.

Ezek által az üzemi eredmény is mindig pozitív lesz, mivel a jövedelmek meghaladják a költségeket, 2021-re sikerült a legmagasabb emelkedést elérni, ami 68,8%-os volt, illetve 2022-ben láthatjuk a legmagasabb értéket. A pénzügyi eredményről szintén elmondható, ami az üzemi eredményről.

A vállalat által elért bruttó eredmény a 2022-es évben a legmagasabb, mely a magas bevételeknek és a kisebb mértékű összkiadásoknak köszönhető.

Az adózott eredményről láthatjuk, hogy minden évben pozitív előjelű, ami azt jelenti, hogy a vállalat bevétele mindig meghaladta a költségeit, vagyis a vállalat nyereségesnek tekinthető.

Emellett az is számottevő, hogy 2018-tól 2022-ig jelentősen növelte nyereségét szinte, hogy megháromszorozta azt, 2021-re az előző évhez képest 108%-os emelkedést sikerült elérnie, amelyeket a nagy mértékű jövedelem folyásolt be.

5.4. LIKVIDITÁSI MUTATÓK ELEMZÉSE

1. A likviditási arány (L1)

A likviditási arány intervallumát általában meghalad minden kiszámított érték a vállalat esetén. Minél nagyobb ez az arány, annál jobb a hitelezők helyzete, mivel bőven jut likvid eszköz a kötelezettségek kifizetésére. Ezek a magasabbak értékek a rövid távú pénzügyi befektetések miatt emelkedett meg ennyire. A likviditási arány 12%-kal nőtt 2021-ről 2022-re, az érték alakulása a forgó eszközök 19,9%-nak és a rövid távú tartozások 7%-nak növekedése okozta.

30.táblázat: Likviditási arány

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
L1	4,89	4,10	4,50	4,69	5,26
Forgó eszközök	3 319 004 982	2 376 704 929	2 501 558 339	4 338 090 005	5 201 092 548
Rövid lejáratú kötelezettségek	679 219 461	579 697 359	556 031 479	924 713 057	989 429 483

2. A likviditási gyorsráta (L2)

A likviditási gyorsráta célértéke 1, mint tudjuk, melyet minden egyes évben meghalad a vállalat. Ezáltal is elmondható, hogy a vállalat készletei nem jelentősen befolyásoló jellegűek. Az értékek mértéke magyarázható a rövid távú pénzügyi befektetések érték emelkedésével. A likviditási gyorsráta 12,15%-kal nőtt 2021-ről 2022-re, főképp az érték alakulását a forgó eszközök növekedése okozta.

31.táblázat: Likviditási gyorsráta

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
L2	4,78	3,98	4,39	4,63	5,19
Forgó eszközök-Készletek	3 249 004 071	2 305 821 887	2 441 906 207	4 281 340 591	5 137 346 543
Rövid lejáratú kötelezettségek	679 219 461	579 697 359	556 031 479	924 713 057	989 429 483

3. A pénzhányad mutató (L3)

A pénzhányad mutató a minimális 0,1-es értéket az évek során meghaladja, mely a kihasználatlan készpénzegenleget jelentheti, amelyet lehetséges, hogy a vállalat azért tart,

mivel beruházásra készül. Nem mondható el, hogy a vállalat számára kevés pénzeszköz áll rendelkezésére a kötelezettségek kifizetésére, hanem azt látjuk, hogy pénzügyi szempontból kiegyensúlyozott a vállalat helyzete.

32.táblázat: Pénzhányad mutató

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
L3	3,80	3,40	3,75	3,92	3,83
Forgó eszközök-Készletek-Követelések	2 582 688 232	1 972 173 832	2 087 116 018	3 627 222 758	3 789 705 908
Rövid lejáratú kötelezettségek	679 219 461	579 697 359	556 031 479	924 713 057	989 429 483

4. A dinamikus likviditási mutató (L5)

A dinamikus likviditási mutató értéke 0,5 körüli, melyben a működésből származó pénzeszközöket viszonyítjuk a rövid lejáratú kötelezettségekhez.

Ennél a vállalatnál 0,5 érték fölött vannak az értékek, amely a nagyon magas működési eredménynek és az elég alacsony kötelezettségeknek köszönhető.

33.táblázat: Dinamikus likviditási mutató

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
L5	3,26	3,41	3,01	3,76	4,95
Működési eredmény	2 212 260 450	1 975 274 142	1 673 382 984	3 477 978 498	4 902 160 849
Rövid lejáratú kötelezettségek	679 219 461	579 697 359	556 031 479	924 713 057	989 429 483

5. A forgótőke lekötése (L6)

Az előzőekben már említettem, hogy a vállalat készletei mennyire le vannak csökkenve, ezáltal a forgótőke lekötés mutató nem jelentős befolyással bír. Viszont, amiről beszélhetünk ennek a mutatónak a kapcsán az a nettó forgótőke, amely a forgó eszközök és a rövid távú tartozások különbsége. Ennek az értéke növekszik az évek folyamán, amely főképp a forgó eszközök növekedése miatt történik.

34.táblázat: Forgótőke lekötése

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
L6	0,03	0,04	0,03	0,02	0,02
Készletek	70 000 911	70 883 042	59 652 132	56 749 414	63 746 005
Forgótőke	2 639 785 521	1 797 007 570	1 945 526 860	3 413 376 948	4 211 663 065

5.5. HATÉKONYSÁGI MUTATÓK ELEMZÉSE

1. Az eszközök forgási sebessége

Az ATO értéke megadja, hogy a vállalkozás milyen aktívan tudja felhasználni a rábízott eszközöket és forrásokat.

A vállalat esetében megfigyelhető, hogy az eszközök jelentősen ki vannak használva minden évben, azáltal főleg, hogy az eszközök értéke minden évben növekszik.

35.táblázat: Eszközök forgási sebessége

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
eszközök forgási sebessége	0,241	0,244	0,226	0,321	0,383
árbevétel	4 252 014 632	4 142 446 993	3 828 344 400	6 322 895 217	9 212 111 226
átlagos eszközérték	17 667 488 705	17 005 963 070	16 975 993 843	19 672 912 130	24 045 005 010

2. A készletek forgási sebessége

A készletek forgási sebessége a 2018-as kezdeti értékről növekszik a további években. Ez az elváltozás a vállalat számára pozitív, hiszen ez növekvő hatékonyságú készletgazdálkodásra utalhat, itt az évek folyamán átlagosan 30%-os volt az emelkedés. A készletek forgási sebességének napokban kifejezett értékéről is elmondható ez a pozitív változás, hisz a fordulatszám növekedésével a napokban kifejezett értéke csökkenni látszik. Ezek alapján azt lehet javasolni a vállalat számára, hogy folytassa ezt a hatékony készletgazdálkodást.

36.táblázat: Készletek forgási sebessége

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
készletek forgási sebessége(fordulatszám)	61,52	59,55	58,66	108,64	152,90
készletek forgási sebessége(napokban)	5,93	6,13	6,22	3,36	2,39
árbevétel	4 252 014 632	4 142 446 993	3 828 344 400	6 322 895 217	9 212 111 226
átlagos készletérték	69 120 299	69 561 365	65 267 587	58 200 773	60 247 710

3. A vevők forgási sebessége

A vevők forgási sebessége elkezd emelkedni az évek alatt, aztán 2022-ben egy kisebb visszaesést tapasztalhatunk. Ennek oka a követelések fokozatos növekedése is lehet, amely mellett az árbevétel is meghatározó módon emelkedik, átlagosan 2%-kal csökkenni látszik az érték. A napokban kiszámított értékek 2018 és 2022 között egy kisebb intervallum között mozog, amely által elmondható, hogy a vállalat sikeresen tudja a vevőktől beszédni a pénzt.

37.táblázat: Vevők forgási sebessége

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
vevők forgási sebessége(fordulatszám)	10,79	12,37	11,22	12,53	9,20
vevők forgási sebessége(napokban)	33,81	29,50	32,53	29,12	39,66
árbevétel	4 252 014 632	4 142 446 993	3 828 344 400	6 322 895 217	9 212 111 226
átlagos vevőállomány	393 896 602	334 753 132	341 163 226	504 454 011	1 000 879 234

4. A kereskedelmi tartozások forgási sebessége

A kereskedelmi tartozások forgási sebessége emelkedő tendenciát mutat. A tartozások forgási ideje nagyobb, mint a vevők forgási ideje, ezáltal a szállítók finanszírozzák a vevőknek nyújtott hitelt.

38.táblázat: Kereskedelmi tartozások forgási sebessége

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
kereskedelmi tartozások forgási sebessége(fordulatszám)	27,17	26,13	20,72	33,78	38,52
kereskedelmi tartozások forgási sebessége(napokban)	13,44	13,97	17,61	10,81	9,48
árbevétel	4 252 014 632	4 142 446 993	3 828 344 400	6 322 895 217	9 212 111 226
átlagos kereskedelmi tartozás	156 521 340	158 512 115	184 744 589	187 198 564	239 140 107

5. Az árbevétel/alkalmazottak száma

Az évek folyamán látható, hogy az 1 főre eső árbevétel növekvő tendenciát mutat, amely a folyamatosan emelkedő árbevételnek tudható be.

39.táblázat: Egy főre eső árbevétel

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
árbevétel/alkalmazottak	1 286 539,98	1 229 942,69	1 141 426,48	1 916 028,85	2 719 041,09
árbevétel	4 252 014 632	4 142 446 993	3 828 344 400	6 322 895 217	9 212 111 226
alkalmazottak	3 305	3 368	3 354	3 300	3 388

6. Az adózott eredmény/alkalmazottak száma

Növekvő tendenciát mutat az egy főre eső adózott eredmény értéke is, amely jelentősen az adózott eredmény növekedése miatt valósult meg, amely 2022-re éri el a legmagasabb értéket.

40.táblázat: Egy főre eső adózott eredmény

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
adózott eredmény/alkalmazottak	586 770,87	411 679,49	432 789,32	915 003,38	1 297 041,97
adózott eredmény	1 939 277 740	1 386 536 518	1 451 575 383	3 019 511 168	4 394 378 205
alkalmazottak	3 305	3 368	3 354	3 300	3 388

5.6. JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK ELEMZÉSE

1. Az árbevétel arányos nyereség

Az árbevétel arányos nyereség mutató megmutatja, hogy a vállalat működését figyelembe véve mekkora forgalomarányos profittal/haszonnal dolgozik.

A vállalat esetében ez a mutató növekszik, amely a jövedelmezőség javulását mutatja. Megfigyelhető, hogy az árbevétel és a nettó eredmény is szintén emelkedik az évek folyamán.

41.táblázat: Árbevétel arányos nyereség

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
ROS	45,61%	33,47%	37,92%	47,76%	47,70%
nettó eredmény	1 939 277 740	1 386 536 518	1 451 575 383	3 019 511 168	4 394 378 205
árbevétel	4 252 014 632	4 142 446 993	3 828 344 400	6 322 895 217	9 212 111 226

2. Az eszköz arányos nyereség

Az eszköz arányos nyereség mutató bemutatja, hogy a vállalat teljes eszközállománya átlagosan milyen hozamot tud elérni.

Minél magasabb ennek a mutatónak az értéke, annál nagyobb hozamot ért el a vállalat eszközeinek működtetésével/felhasználásával; a vállalatnál is jól látszik, hogy a mutató évről évre számottevő módon növekszik.

42.táblázat: Eszköz arányos nyereség

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
ROA	10,42%	8,02%	8,71%	13,31%	17,30%
adózott eredmény	1 939 277 740	1 386 536 518	1 451 575 383	3 019 511 168	4 394 378 205
mérlegfőösszeg	18 615 479 926	17 292 428 655	16 659 559 030	22 686 265 230	25 403 744 789

3. A saját tőke arányos nyereség

A saját tőke arányos nyereség mutató megmutatja, hogy a vállalkozásba fektetett saját tőkét mennyire tudják jövedelmezően működtetni. Ennél a mutatónál is elmondható, hogy a saját tőke megfelelően kivan használva a vállalat esetében.

43.táblázat: Saját tőke arányos nyereség

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
ROE	11,71%	9,19%	9,99%	15,77%	20,32%
adózott eredmény	1 939 277 740	1 386 536 518	1 451 575 383	3 019 511 168	4 394 378 205
saját tőke	16 559 525 447	15 095 367 736	14 527 051 579	19 152 906 335	21 626 313 231

4. Befektetések megtérülése

A befektetések megtérülése mutató azt mutatja számunkra, hogy a befektetések a vállalatban belül milyen jövedelmezőséget generálnak.

A befektetéseknél, illetve a nettó eredménynél is növekedést figyelhetünk meg egészen az évek alatt. A vállalat befektetései 2022-ben térülnek meg leginkább, melyben a legnagyobb nettó eredmény elérésével a legnagyobb összegű befektetést sikerül megvalósítani.

44.táblázat: Befektetések megtérülése

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
ROIC	10,87%	8,53%	9,37%	15,21%	19,17%
nettó eredmény	1 939 277 740	1 386 536 518	1 451 575 383	3 019 511 168	4 394 378 205
befektetések	17 845 415 185	16 262 721 752	15 487 170 116	19 856 975 875	22 925 939 557

5.7. ELADÓSODOTTSÁGI MUTATÓK ELEMZÉSE

1. Saját tőke aránya

A saját tőke arányánál az mondható el, hogy nincsen kiemelkedő érték, az jól látszik, hogy a vállalat jelentős részét a saját tőke aránya teszi ki, több mint 80%-át esetenként.

45.táblázat: Saját tőke aránya

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
Saját tőke aránya	0,89	0,87	0,87	0,84	0,85
Saját tőke	16 559 525 447	15 095 367 736	14 527 051 579	19 152 906 335	21 626 313 231
Összes tőke	18 615 479 926	17 292 428 655	16 659 559 030	22 686 265 230	25 403 744 789

2. Eladósodottság foka

Az eladósodottság foka változik az évek folyamán, viszont eléggé elhanyagolható módon van jelen a vállalatnál. A kisebb értékekhez hozzájárulhatott, hogy a tulajdonosok tőkét fektetnek be, illetve, hogy a nyereséget visszaforgatják a vállalatukba.

46.táblázat: Eladódodottság foka

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
Eladódodottság foka	0,16	0,20	0,18	0,21	0,20
Idegen tőke	2 677 275 623	3 071 170 726	2 635 653 584	4 062 619 706	4 405 219 767
Saját tőke	16 559 525 447	15 095 367 736	14 527 051 579	19 152 906 335	21 626 313 231

3. Rövid lejáratú kötelezettségek részaránya

A Hidroelectrica vállalatnál is elmondható, hogy a rövid lejáratú kötelezettségek részaránya teszi ki a kisebb arányt az összkötelezettségekből. Azt láthatjuk, hogy kisebb mértékben növekszik a rövid lejáratú kötelezettségek értéke, viszont még mindig nem számottevő mértékben.

47.táblázat: Rövid lejáratú kötelezettségek részaránya

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
Rövid lejáratú kötelezettségek részaránya	0,33	0,26	0,26	0,26	0,26
Rövid lejáratú kötelezettségek	679 219 461	579 697 359	556 031 479	924 713 057	989 429 483
Kötelezettségek összesen	2 055 954 479	2 197 060 919	2 132 507 451	3 533 358 895	3 777 431 558

4. Hosszú lejáratú kötelezettségek részaránya

A hosszú lejáratú kötelezettségek arányát tekintve a vállalat inkább választja ezt, egy ilyen nagy vállalkozásnál véleményem szerint hosszú távra terveznek, így nem félnek esetlegesen a hosszabb időre felvett hitelektől.

48.táblázat: Hosszú lejáratú kötelezettségek részaránya

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
Hosszú lejáratú kötelezettségek részaránya	0,67	0,74	0,74	0,74	0,74
Hosszú lejáratú kötelezettségek	1 376 735 018	1 617 363 560	1 576 475 972	2 608 645 838	2 788 002 075
Kötelezettségek összesen	2 055 954 479	2 197 060 919	2 132 507 451	3 533 358 895	3 777 431 558

5. A szállítói hitelek aránya

A rövid lejáratú kötelezettségeknél figyelhető meg, hogy a szállítói tartozások inkább jelen vannak, mivel a szállítók általában rövid idejű fizetési határidővel dolgoznak. Néhány évben a hosszú távú tartozások oldalán meg sem jelenik.

49.táblázat: Szállítói hitelek aránya

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
Szállítói hitelek aránya	0,23	0,28	0,35	0,19	0,30
Szállítói kötelezettségek	155 933 031	161 425 822	194 325 808	179 867 748	297 780 494
Rövid lejáratú kötelezettségek	679 219 461	579 697 359	556 031 479	924 713 057	989 429 483

5.8. PIACI MUTATÓK ELEMZÉSE

1. Az egy részvényre jutó árfolyam

Az egy részvényre jutó árfolyam megmutatja, hogy mekkora jövedelemhez jutott egy adott részvény birtokosa.

Azt láthatjuk, hogy a 2022-es évben a legmagasabb az egy részvényre jutó vállalat által termelt eredménye, amely szintén ebben az évben kiemelkedő nagyságú adózás utáni eredménynek és az állandó részvénytartaléknak változatlan nagyságú részvénytartalékoknak köszönhető.

50.táblázat: Egy részvényre jutó árfolyam

(Forrás: Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérlegadatok és jelentések, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
EPS = Adózás utáni eredmény / Részvények száma	4,33	3,09	3,24	6,73	9,80
Adózás utáni eredmény	1 939 277 740	1 386 536 518	1 451 575 383	3 019 511 168	4 394 378 205
Részvények száma	448 239 331	448 239 331	448 447 467	448 459 482	448 459 482

6. MVM CSOPORT ELEMZÉSE

6.1. MVM CSOPORT BEMUTATÁSA

Az MVM Csoport kulcsfontosságú szereplője a magyar energiarendszernek, kiemelkedő és versenyképes tevékenységével jelentős mértékben hozzájárul az ország energiastratégiai céljainak eléréséhez. Az MVM Csoport folyamatosan bővülő portfóliója lefedi a teljes magyar energetikai szektort. Kiegészítő szolgáltatásai révén (pl. informatika, pénzügyi és biztonsági szolgáltatások) képes az egyre összetettebb fogyasztói igények teljes körű kielégítésére (Az MVM Csoport vállalat weboldala, <https://mvm.hu/>).

A mai MVM Csoport minden energetikai tevékenységet magában foglal: termelést, tárolást, kereskedelmet, elosztást, szolgáltatást, tervezést, építést, szállítást. Az MVM Csoport Magyarország második, Közép-Európa negyedik legnagyobb vállalatcsoportja. Regionálisan egyre meghatározóbb szerepet tölt be, 100%-ban állami tulajdonban van és dinamikus, innovatív energetikai vállalatcsoportként működik (Az MVM Csoport vállalat weboldala, <https://mvm.hu/>).

Az MVM Csoport 23 országban van jelen, több mint 140 tagvállalatot működtet, és 7648 milliárd forintos árbevételt ér el. A csoport a hazai GDP-hez mintegy 3%-kal járul hozzá, több mint 18 000 munkavállalót foglalkoztat, és több mint 10 millió lakossági és vállalati ügyfelet szolgál ki. Az ország villamosenergia-termelésének 70%-át biztosítja, és elengedhetetlen szerepet játszik a hazai megújuló energia-termelésben. Az MVM Csoport Magyarország második legnagyobb vállalatcsoportja, amely a teljes hazai energiarendszert lefedi működésével. Az MVM célja, hogy ne csak Magyarországon, hanem regionális szinten is meghatározó társaságcsoporthá váljon (Az MVM Csoport vállalat weboldala, <https://mvm.hu/>).

6.2 MÉRLEG ELEMZÉS

Az MVM Csoport mérleg, illetve eredménykimutatás elemzésénél, illetve továbbá majd a mutatók elemzésénél, az adatokat a pénzügyi beszámolókból vettem, viszont minden évben az adott év átlag árfolyamával átszámoltam forintról lejre az értékeket, így az adatok RON-ban szerepelnek.

51.táblázat: Az MVM Csoport mérlege

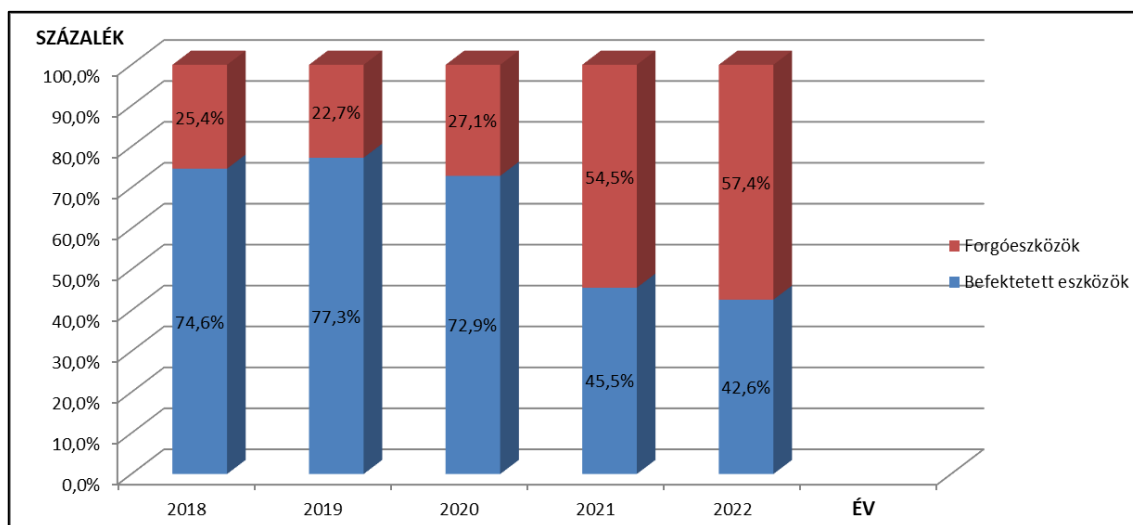
(Forrás: MVM Csoport, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

Mérleg	2018	2019	2020	2021	2022
Eszközök összesen	32 035 390 737	38 862 611 020	46 761 439 536	83 820 321 732	102 505 696 626
Befektetett eszközök	23 905 863 632	30 040 293 121	34 068 551 580	38 165 273 979	43 670 945 256
Immateriális eszközök	1 283 504 031	1 030 666 438	2 546 067 636	4 639 419 078	4 563 308 166
Tárgyi eszközök	21 663 722 871	28 021 108 230	28 915 512 948	29 438 037 895	33 721 651 356
Befektetett pénzügyi eszközök	958 636 730	988 518 453	2 606 970 996	4 087 817 006	5 385 985 734
Forgó eszközök	8 129 527 105	8 822 317 899	12 692 887 956	45 655 047 753	58 834 751 370
Készletek	1 527 949 860	2 653 342 172	2 026 385 676	1 580 553 121	10 629 134 520
Követelés, ebből	63 192 450	106 027 847	42 752 556	323 446 214	316 348 878
Kereskedelmi Követelés	0	0	0	0	0
Rövid távú pénzügyi befektetés	11 679 708	11 191 266	11 860 128	19 791 898	57 211 374
Pénzeszközök	6 526 705 087	6 051 756 614	10 611 889 596	43 731 256 520	47 832 056 598
Aktív időbeli elhatárolás	0	0	0	0	0
Rövid távú tartozások, ebből	8 464 519 725	8 414 574 099	9 138 308 760	35 308 906 724	47 621 853 288
elintézet felé tartozás, rövid táv	1 271 577 364	989 487 206	759 395 448	314 956 320	1 860 845 958
Beszállítók tartozások	0	0	0	0	0
Hosszú távú tartozások, ebből	7 883 410 671	12 204 682 851	15 993 422 676	19 957 437 542	27 280 572 252
elintézet felé tartozás, hosszú táv	2 403 099 921	4 225 122 226	6 213 665 304	8 334 692 310	16 126 392 732
szállítók tartozások, hosszú táv	0	0	0	0	0
Céltartalék	0	0	0	0	0
Passzív időbeli elhatárolás	0	0	0	0	0
Tőketartalék	454 070 439	451 944 963	693 069 552	694 885 772	641 073 768
Éves eredmény	0	0	0	0	0
Saját tőke	15 687 460 341	18 243 354 070	21 629 708 100	28 553 977 466	27 603 271 086
Források összesen	32 035 390 737	38 862 611 020	46 761 439 536	83 820 321 732	102 505 696 626

A mérlegfőösszegnél elmondható, hogy a vállalat minden évben javítja az értéket, hiszen az előző évekhez képest sikerül növelnie rajta. A ábrán bemutatom a forgóeszközök és befektetett eszközök arányát, itt látható, hogy a befektetett eszközök aránya kisebb lesz a forgóeszközökkel szemben. Az eszköz oldalon, a befektetett eszközöknél eléggé nagy növekedéseket figyelhetünk meg az éve folyamán, 2018-ról 2022-re szinte 219,9%-os emelkedés jelenik meg. A vállalat egyaránt fektet immateriális, tárgyi, illetve befektetett pénzügyi eszközökbe is.

8.ábra: Forgóeszközök és befektetett eszközök aránya

(Forrás: MVM Csoport, 2018-2022-es mérlegadatokat, saját szerkesztés)



- A befektetett eszköz oldalon meghatározó szerepe van a tárgyi eszközöknek, mivel ez jelentősen befolyásolja a befektetett eszközök változását is. Ezt abból is jól láthatjuk, hogy amelyik évben csökken a tárgyi eszköz, úgy nő a befektetett eszközök aránya is. Illetve a befektetett eszköz oldalon a tárgyi eszközök teszik ki megközelítőleg 91%-át. A befektetett eszköz oldalon a növekedést döntően az ingatlanok, gépek, berendezések növekedése, valamint a jelentősen megnövekedett földgáz- és villamosenergia árak okozták.
- Mivel a tárgyi eszközök eléggé nagy mértékben vannak jelen a vállalatnál, így a forgó eszközök aránya sokkal kisebb arányban mutatkoznak meg. A befektetett eszközök 3-szoros értékeket mutatnak a forgó eszközökhöz képest.

A forgó eszközöknél 2021-nél és 2022-nél egy nagyobb fajta növekedést észlelhetünk, amely jelentősen kiemelkedő a többi periódushoz viszonyítva, amelyet nagy mértékben befolyásol a pénzeszközök állományváltozása is. 2020-ról 2021-re 3-szoros növekedés figyelhető meg a forgó eszköz oldalon.

- A készleteknél nem figyelhető meg különösen nagy változás, egészen 2022-ig, amikor egy 572%-os emelkedés tűnik ki. A készletek nagy mértékű növekedését főként az MVM Csoport földgázkészletének változása befolyásolta. A növekedés egyrészt a beszerzési árak növekedésének, másrészt annak volt köszönhető, hogy a Csoport a régióban kialakult körülmények miatt, egy esetleges válsághelyzetre felkészülve nagyobb készletmennyiséget halmozott fel.

- A követeléseknél egy kisebb fajta emelkedés látszik, ezáltal azt mondhatjuk, hogy vannak olyan évek amikor a vállalat nehezebben tudta behajtania a pénzét. 2021 és 2022-nél úgy gondolom a nagyobb számok, esetlegesen a Covid-19 világjárványnak tudható be.
- A pénzeszközöknél szintén elég nagy növekedés figyelhető meg, leginkább 2021-es évre, ahol közel 312%-t emelkedtek az értékek, szintén a magas áraknak köszönhetően.

A rövid, illetve hosszú távú tartozásokat vizsgálva azt láthatjuk, hogy a vállalat inkább a rövid távú tartozásokat választja, amiből gondolhatjuk azt, hogy a beszállítókat mihamarabb ki szeretné fizetni vagy valamibe mihamarabb be akar fektetni. A hosszú távú tartozása is van, de sokkal kisebb mértékben, ezek is jellemzően a hitelintézetek fele áll fenn. Egyaránt elmondható a rövid, illetve hosszú távú tartozásokat vizsgálva, hogy 2021-ben és 2022-ben voltak nagyobb emelkedések, 2021-ben a rövid távú tartozásoknál 286-os emelkedés is látható.

A saját tőke értéke is folyamatosan növekszik, minden évben sikerül a vállalatnak ezen az értéken növelnie, amely a jövedelmezőségét mutatja. 2021-ben vélhető fel a legmagasabb emelkedés, közel 32%-os. Ez betudható annak, hogy tulajdonosi tőkeemelés volt, illetve az előző évi eredmény is szintén növeli. Emellett fontos kiemelni, hogy a saját tőke növekedése jelentősen befolyásolja a forrás oldal növekedését. Látható, hogy 2021-2022-re a vállalatnál a nagyobb részt az idegen tőke teszi ki, ami közel 75%-ot is elérheti.

6.3. AZ EREDMÉNYKIMUTATÁS ELEMZÉSE

52.táblázat: Az MVM Csoport eredménykimutatása

(Forrás: MVM Csoport, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)

Eredménykimutatás	2018	2019	2020	2021	2022
Nettó árbevétel	16 691 929 756	19 164 999 648	19 029 388 392	38 175 290 447	30 013 264 698
Egyéb üzemi bevétel	167 380 094	222 046 863	560 765 016	1 171 083 123	1 738 491 942
Üzemi jövedelem-ÖSSZESEN	16 859 309 850	19 387 046 511	19 590 153 408	39 346 373 570	31 751 756 640
Anyag és fogyóanyag költség	0	0	0	0	0
Egyéb anyagjellegű ráfordítások	131 774 417	139 341 383	359 182 908	1 264 980 815	0
Energia-és vízköltségek	132 544 348	157 979 034	152 966 268	344 818 250	0
Eladott áruk beszerzési értéke	0	0	0	0	0
Személyzettel kapcsolatos költség	1 818 969 251	2 307 613 023	2 539 496 484	3 037 935 824	1 452 583 320
Béreköltségek	0	0	0	0	0
Bérmegelőlegek	0	0	0	0	0
Tárgyi eszközök értékvesztése	0	0	0	0	0
Forgó eszközök értékvesztése	0	0	0	0	0
Egyéb üzemi költségek	1 697 392 788	2 345 538 980	2 166 009 300	2 926 830 697	1 830 788 676
Céltartalék kiigazítás	0	0	0	0	0
Üzemi költségek-ÖSSZESEN	17 982 987 827	18 652 977 540	19 413 667 224	38 933 984 334	32 071 515 222
Üzemi eredmény	-1 123 677 977	734 068 971	176 486 184	412 389 236	-319 758 582
Kamat jövedelem	0	0	0	0	0
Pénzügyi jövedelem - ÖSSZESEN	371 702 349	396 697 124	788 965 632	1 077 212 213	3 279 814 044
Kamat költség	0	0	0	0	0
Pénzügyi költség - ÖSSZESEN	444 845 794	505 428 804	950 052 348	1 293 744 683	3 495 638 424
Pénzügyi eredmény	-73 143 445	-108 731 680	-161 086 716	-216 532 470	-215 824 380
ÖSSZES BEVÉTEL	17 231 012 199	19 783 743 635	20 379 119 040	40 423 585 783	35 031 570 684
ÖSSZES KÖLTSÉGEK	18 427 833 621	19 158 406 344	20 363 719 572	40 227 729 017	35 567 153 646
Bruttó eredmény	-1 068 780 444	774 134 860	49 056 588	234 529 974	-613 437 870
Fizetett adó	-219 168 849	470 799 499	102 266 892	249 835 887	388 940 982
Adózott eredmény	-849 611 595	303 335 361	-53 210 304	-15 305 913	-1 002 378 852

A nettó árbevételnél jelentős emelkedés a 2020-as évről 2021-re történt, közel 101%-os, itt is szintén betudható a megnövekedett árak mértéke miatt, ami egyaránt jelentkezett ez Romániában és Magyarországon is.

Az üzemi jövedelem értéke 2021-ig emelkedik, amely a nettó árbevétel értékének tudható be, majd 2022-re egy 19%-os visszaesést tapasztalhatunk.

Az üzemi költségek növekedését is megfigyelhetjük, amely egyaránt betudható az energia- és vízköltségek, illetve az egyéb üzemi költségek emelkedésének, és az is jól látható, hogy a személyzettel kapcsolatos költségek is eléggé jelentősen befolyásolják.

Ezek által az üzemi eredmény nem mindig lesz pozitív, például 2020-ról 2021-re 133%-os eredményt sikerült elérnie, ezzel is javítva helyzetét, amit szintén a megemelkedett nettó árbevétel befolyásolt.

A pénzügyi eredményről az mondható el, hogy a költségei minden évben meghaladják a jövedelmeket, ezáltal negatív eredményeket hozva, amely eredmény növekszik az évek alatt.

A vállalat által elért bruttó eredmény a 2019-es évben a legmagasabb, mely a magasabb bevételeknek és a kisebb mértékű összkiadásoknak köszönhető és szintén elmondható, hogy ez az egyetlen év, ahol pozitív előjelű az eredmény értéke.

Az adózott eredménynél láthatjuk, hogy szinte 2019-es év, amely kiemelkedik, szintén az egyetlen pozitív értékkel, ami azt jelenti, hogy a vállalat bevétele mindig meghaladta a költségeit, vagyis a vállalat nyereségesnek tekinthető.

6.4. LIKVIDITÁSI MUTATÓK ELEMZÉSE

1. A likviditási arány (L1)

A likviditási aránynál a vállalat értékei az 1,2 érték közelében vannak, amelyet ennél a mutatónál el is várunk.

Minél nagyobb ez az arány, annál jobb a hitelezők helyzete, mivel bőven jut likvid eszköz a kötelezettségek kifizetésére. Ezáltal elmondható, hogy a vállalat rendelkezik elegendő pénzzel a kötelezettségek kifizetésére. A 2018-2022-es intervallumban ez az érték átlagosan csak 0,08%-os emelkedést jelentett.

53.táblázat: Likviditási ráta

(Forrás: MVM csoport, 2018-2022-es pénzügyi beszámolók, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
L1	0,96	1,05	1,39	1,29	1,24
Forgó eszközök	8 129 527 105	8 822 317 899	12 692 887 956	45 655 047 753	58 834 751 370
Rövid lejáratú kötelezettségek	8 464 519 725	8 414 574 099	9 138 308 760	35 308 906 724	47 621 853 288

2. A likviditási gyorsráta (L2)

A likviditási gyorsráta a likviditási arány finomított változata, melyet 2020-tól kezdődően minden egyes évben meghalad a vállalat, viszont az azelőtti értékek is közel voltak a célértékhez. Ezáltal is elmondható, hogy a vállalat készletei nem befolyásoló erejűek. Az értékek mértéke magyarázható a pénzeszközök értékének az emelkedésével.

54.táblázat: Likviditási gyorsráta

(Forrás: MVM csoport, 2018-2022-es pénzügyi beszámolók, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
L2	0,78	0,73	1,17	1,25	1,01
Forgó eszközök-Készletek	6 601 577 245	6 168 975 727	10 666 502 280	44 074 494 632	48 205 616 850
Rövid lejáratú kötelezettségek	8 464 519 725	8 414 574 099	9 138 308 760	35 308 906 724	47 621 853 288

3. A pénzhányad mutató (L3)

A pénzhányad mutató a minimális értéket az évek folyamán meghaladja, amelyet lehetséges, hogy a vállalat azért tart, mivel beruházásra készül. Pénzügyi szempontból kiegyensúlyozott a vállalat helyzete, mivel nagy részét teszi ki a forgó eszközöknél a pénzeszközök értéke.

55.táblázat: Pénzhányad mutató

(Forrás: MVM csoport, 2018-2022-es pénzügyi beszámolók, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
L3	0,77	0,72	1,16	1,24	1,01
Forgó eszközök-Készletek-Követelések	6 538 384 795	6 062 947 880	10 623 749 724	43 751 048 418	47 889 267 972
Rövid lejáratú kötelezettségek	8 464 519 725	8 414 574 099	9 138 308 760	35 308 906 724	47 621 853 288

4. A dinamikus likviditási mutató (L5)

A dinamikus likviditási mutató értéke 0,5 körüli, melyben a működésből származó pénzeszközöket viszonyítjuk a rövid lejáratú kötelezettségekhez.

Ennél a vállalatnál 0,5 érték alatt vannak az értékek, amely annak tudható be, hogy kisebb értékek jelennek meg a működési eredménynél.

56.táblázat: Dinamikus likviditási mutató

(Forrás: MVM csoport, 2018-2022-es pénzügyi beszámolók, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
L5	-0,13	0,09	0,02	0,01	-0,01
Működési eredmény	-1 123 677 977	734 068 971	176 486 184	412 389 236	-319 758 582
Rövid lejáratú kötelezettségek	8 464 519 725	8 414 574 099	9 138 308 760	35 308 906 724	47 621 853 288

5. A forgótőke lekötése (L6)

A nettó forgótőke, amely a forgó eszközök és a rövid távú tartozások különbsége. Ennek az értéke növekszik az évek folyamán, amely teljesen a forgó eszközök növekedése miatt történik, illetve ami javítja az NFT-t az, mivel látható, hogy a hitelek aránya is növekszik, csak kisebb mértékben, mint a forgó eszközöké.

57.táblázat: Forgótőke lekötése

(Forrás: MVM csoport, 2018-2022-es pénzügyi beszámolók, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
L6	-4,56	6,51	0,57	0,15	0,95
Készletek	1 527 949 860	2 653 342 172	2 026 385 676	1 580 553 121	10 629 134 520
Forgótőke	-334 992 620	407 743 800	3 554 579 196	10 346 141 029	11 212 898 082

6.5. HATÉKONYSÁGI MUTATÓK ELEMZÉSE

1. Az eszközök forgási sebessége

Az ATO értéke, mint tudjuk megadja, hogy a vállalkozás milyen aktívan használja fel az vállalat eszközeit.

A vállalat esetében megfigyelhető, hogy az eszközök jelentősen ki vannak használva minden évben, azáltal főleg, hogy az eszközök értéke minden évben nagyon magasán növekszik, illetve azt is látjuk, hogy az árbevétel növekedését is sikeresen emelte.

58.táblázat: Eszközök forgási sebessége

(Forrás: MVM csoport, 2018-2022-es pénzügyi beszámolók, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
eszközök forgási sebessége	0,685	0,690	0,444	0,585	0,322
árbevétel	16 691 929 756	19 164 999 648	19 029 388 392	38 175 290 447	30 013 264 698
átlagos eszközérték	24 377 444 111	27 791 054 252	42 812 025 278	65 290 880 634	93 163 009 179

2. A készletek forgási sebessége

A készletek forgási sebessége a 2018-es kezdeti értékről csökken a további években. Ez az elváltozás a vállalat számára nem túl pozitív, hiszen egy nem túl hatékony készletgazdálkodásra utalhat. A készletek forgási sebességének napokban kifejezett értékéről is elmondható, hogy növekedni látszik, amelyet a vállalatnak javítani kellene. Ennél az értéknél az átlagos növekedés 0,02%-k volt.

59.táblázat: Készletek forgási sebessége

(Forrás: MVM csoport, 2018-2022-es pénzügyi beszámolók, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
készletek forgási sebessége(ford)	20,91	14,08	8,13	21,17	4,92
készletek forgási sebessége(nap)	17,45	25,92	44,88	17,24	74,24
árbevétel	16 691 929 756	19 164 999 648	19 029 388 392	38 175 290 447	30 013 264 698
átlagos készletérték	798 094 774	1 360 790 930	2 339 863 924	1 803 469 399	6 104 843 821

3. Az árbevétel/alkalmazottak száma

Az évek folyamán látható, hogy az 1 főre eső árbevétel eléggé jelentős mértékben növekszik, amely a folyamatosan emelkedő árbevételnek tudható be, illetve, hogy nem befolyásoló jelleggel emelkedett az alkalmazottak száma.

60.táblázat: Egy főre eső árbevétel

(Forrás: MVM csoport, 2018-2022-es pénzügyi beszámolók, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
árbevétel/alkalmazottak	1 854 658,86	1 916 499,96	1 729 944,40	3 181 274,20	2 308 712,67
árbevétel	16 691 929 756	19 164 999 648	19 029 388 392	38 175 290 447	30 013 264 698
alkalmazottak	9 000	10 000	11 000	12 000	13 000

4. Az adózott eredmény/alkalmazottak száma

Az egy főre eső adózott eredmény értéke a 2019-es évben mutat csak pozitív értéket, amely annak tudható be, hogy abban az évben volt csak pozitív adózott eredmény a vállalat éveinél.

61.táblázat: Egy főre eső adózott eredmény

(Forrás: MVM csoport, 2018-2022-es pénzügyi beszámolók, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
adózott eredmény/alkalmazottak	-94401,29	30333,54	-4837,30	-1275,49	-77106,07
adózott eredmény	-849611595	303335361	-53210304	-15305913	-1002378852
alkalmazottak	9 000	10 000	11 000	12 000	13 000

6.6. JÖVEDELMEZŐSÉGI MUTATÓK ELEMZÉSE**1. Az árbevétel arányos nyereség**

A ROS mutató megmutatja, hogy a cég tevékenységének egészét figyelembe véve mekkora forgalomarányos haszonnal dolgozik.

A vállalat esetében ez a mutató nem mutat semmilyen tendenciát, amely annak tudható be, hogy a nettó eredmény több esetben is negatív értéket vesz fel.

62.táblázat: Árbevétel arányos nyereség

(Forrás: MVM csoport, 2018-2022-es pénzügyi beszámolók, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
ROS	-5,09%	1,58%	-0,28%	-0,04%	-3,34%
nettó eredmény	-849 611 595	303 335 361	-53 210 304	-15 305 913	-1 002 378 852
árbevétel	16 691 929 756	19 164 999 648	19 029 388 392	38 175 290 447	30 013 264 698

2. Az eszköz arányos nyereség

A ROA mutató megmutatja, hogy a vállalat teljes eszközállománya átlagosan milyen hozamot biztosít.

Minél magasabb ennek a mutatónak az értéke, annál nagyobb hozamot ért el a vállalat eszközeinek működtetésével/felhasználásával; a vállalatnál is jól látszik, hogy a mutató értéke javulni látszik, amelyen legfőképp a mérlegfőösszeg értéke segít.

63.táblázat: Eszköz arányos nyereség

(Forrás: MVM csoport, 2018-2022-es pénzügyi beszámolók, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
ROA	-2,65%	0,78%	-0,11%	-0,02%	-0,98%
adózott eredmény	-849 611 595	303 335 361	-53 210 304	-15 305 913	-1 002 378 852
mérlegfőösszeg	32 035 390 737	38 862 611 020	46 761 439 536	83 820 321 732	102 505 696 626

3. A saját tőke arányos nyereség

A ROE megmutatja, hogy a vállalkozásba fektetett saját tőkét mennyire működtetik jövedelmezően. Ennél a mutatónál is elmondható, hogy a saját tőke megfelelően kivan használva a vállalat esetében.

64.táblázat: Saját tőke arányos nyereség

(Forrás: MVM csoport, 2018-2022-es pénzügyi beszámolók, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
ROE	-5,42%	1,66%	-0,25%	-0,05%	-3,63%
adózott eredmény	-849 611 595	303 335 361	-53 210 304	-15 305 913	-1 002 378 852
saját tőke	15 687 460 341	18 243 354 070	21 629 708 100	28 553 977 466	27 603 271 086

4. Befektetések megtérülése

A ROIC mutató megmutatja, hogy a befektetések a vállalatban belül milyen jövedelmezőséget hoznak.

A befektetéseknél, illetve a nettó eredménynél is inkább csökkenéseket figyelhetünk. A vállalat befektetései 2019-ben térülnek meg leginkább, melyben a legnagyobb nettó eredmény elérésével a legnagyobb összegű befektetést sikerül megvalósítani.

65.táblázat: Befektetések megtérülése

(Forrás: MVM csoport, 2018-2022-es pénzügyi beszámolók, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
ROIC	-5,28%	1,30%	-0,22%	-2,21%	-60,17%
nettó eredmény	-849 611 595	303 335 361	-53 210 304	-15 305 913	-1 002 378 852
befektetések	16 085 529 195	23 407 761 854	24 404 270 184	692 341 482	1 665 801 006

6.7. ELADÓSODOTTSÁGI MUTATÓK ELEMZÉSE

1. Saját tőke aránya

A saját tőke aránya nem mutat kiemelkedő változásokat, 2020-tól láthatunk visszaesést, amelyből azt látszik, hogy egyre kisebb a saját tőke aránya a vállalatnál.

66.táblázat: Saját tőke aránya

(Forrás: MVM csoport, 2018-2022-es pénzügyi beszámolók, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
Saját tőke aránya	0,49	0,47	0,46	0,34	0,27
Saját tőke	15 687 460 341	18 243 354 070	21 629 708 100	28 553 977 466	27 603 271 086
Összes tőke	32 035 390 737	38 862 611 020	46 761 439 536	83 820 321 732	102 505 696 626

2. Eladósodottság foka

2018-től folyamatosan növekszik az eladósodottság foka. A növekedéshez hozzájárulhatott, hogy a vállalat bebiztosította magát és az idegen forrás értéket kezdte el növelni.

67.táblázat: Eladósodottság foka

(Forrás: MVM csoport, 2018-2022-es pénzügyi beszámolók, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
Eladósodottság foka	1,04	1,13	1,16	1,94	2,71
Idegen tőke	16 347 930 396	20 619 256 950	25 131 731 436	55 266 344 266	74 902 425 540
Saját tőke	15 687 460 341	18 243 354 070	21 629 708 100	28 553 977 466	27 603 271 086

3. Rövid lejáratú kötelezettségek részaránya

A vállalatnál is elmondható, hogy a rövid lejáratú kötelezettségek részaránya teszi ki a nagyobb arányt az kötelezettségekből, de mindkettő jelentős mértékben megjelenik a vállalat életében. Azt láthatjuk, hogy nem kimagaslóan növekszik a rövid lejáratú kötelezettségek értéke.

68.táblázat: Rövid lejáratú kötelezettségek részaránya

(Forrás: MVM csoport, 2018-2022-es pénzügyi beszámolók, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
Rövid lejáratú kötelezettségek részaránya	0,52	0,41	0,36	0,64	0,64
Rövid lejáratú kötelezettségek	8 464 519 725	8 414 574 099	9 138 308 760	35 308 906 724	47 621 853 288
Kötelezettségek összesen	16 347 930 396	20 619 256 950	25 131 731 436	55 266 344 266	74 902 425 540

4. Hosszú lejáratú kötelezettségek részaránya

A hosszú lejáratú kötelezettségek arányát tekintve a vállalat egyaránt el ezekkel a lehetőségekkel is. Az látszik, hogy az évek alatt ennek az értéke csökken.

69.táblázat: Hosszú lejáratú kötelezettségek részaránya

(Forrás: MVM csoport, 2018-2022-es pénzügyi beszámolók, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
Hosszú lejáratú kötelezettségek	0,48	0,59	0,64	0,36	0,36
Hosszú lejáratú kötelezettségek	7 883 410 671	12 204 682 851	15 993 422 676	19 957 437 542	27 280 572 252
Kötelezettségek összesen	16 347 930 396	20 619 256 950	25 131 731 436	55 266 344 266	74 902 425 540

6.8. PIACI MUTATÓK ELEMZÉSE

1. Az egy részvényre jutó árfolyam

Az egy részvényre jutó árfolyam megmutatja, hogy mekkora jövedelemmel rendelkezik egy adott részvény birtokosa.

Azt láthatjuk, hogy a 2019-es év, az az egyedüli év, amelyben pozitív érték jelentkezik, mivel itt van a vállalat által termelt pozitív eredmény is.

70.táblázat: Egy részvényre jutó árfolyam

(Forrás: MVM csoport, 2018-2022-es pénzügyi beszámolók, saját szerkesztés)

	2018	2019	2020	2021	2022
EPS = Adózás utáni eredmény /	-22,04	7,20	-0,75	-0,15	-9,44
Adózás utáni eredmény	-849 611 595	303 335 361	-53 210 304	-15 305 913	-1 002 378 852
Részvények száma	38 550 150	42 119 487	70 837 053	99 576 623	106 172 431

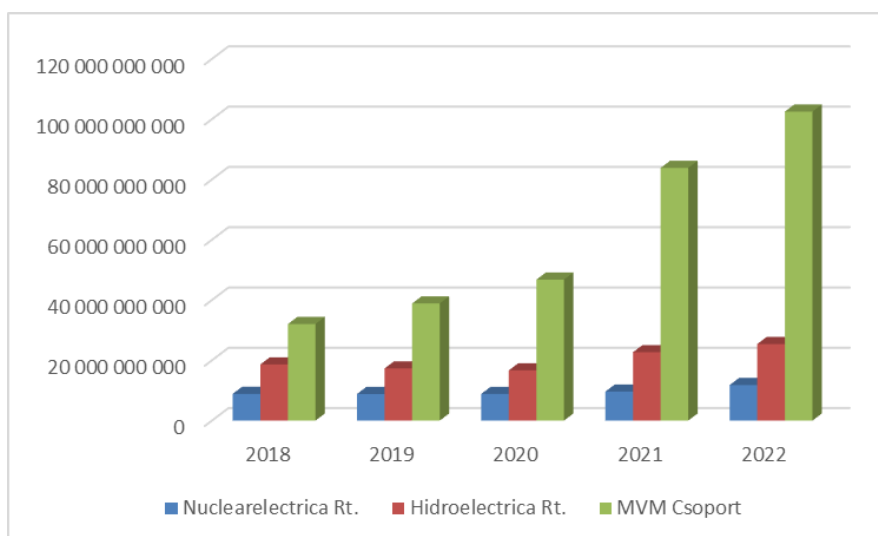
7. KÖVETKEZTETÉSEK

A következtetéseknél összegezném a három vállalat jelentősebb eredményeit. A Nuclearelectrica Rt., Hidroelectrica Rt., illetve az MVM Csoport által levont következtetéseket mutatnám be, pár főbb szempont alapján, amelyek nem mások, mint a mérlegbeli adatok, az eredménykimutatás, illetve a jelentősebb pénzügyi mutatók vizsgálata. Mivel a mindhárom vállalat ugyanabban az iparágban, vagyis az elektromos energiapiacra belül tevékenykedik, ezért az összehasonlításnak is létjogosultsága van, annyi eltéréssel, hogy ebből két vállalat a román piacon folytatja tevékenységét, a harmadik pedig egy magyarországi cégcsoport. Azt észlelhetjük a vállalatoknál az alkalmazottak számának alakulásánál, a két román vállalat hasonló nagyságú személyzettel dolgozik, amíg az MVM Csoport sokkal magasabb foglalkoztatott számmal dolgozik, ami abból is fakad, hogy 23 országban van jelen, így szüksége van a humán erőforrásra. A részvények számánál pedig fordítottnak figyelhetjük meg az alakulást, még pedig, hogy a két romániai vállalatnál sokkal több a részvények darabszáma, mint az MVM Csoportnál, ahol 3-4-szer kisebb értékek jelentkeznek.

A mérlegbeli adatokról az mondható el, hogy mindkét társaság esetében az aktívákra belül a befektetett eszközök állománya teszi ki a nagyobb részt, emellett szintén az is elmondható, hogy a vállalatok esetében a tárgyi eszközökre fektet a legjelentősebb hangsúlyt. A 9. ábránál szemléltetem a három vállalat eszközeinek alakulását a 2018-2022-es intervallumra, itt látható, hogy az MVM Csoport kiemelkedik a másik két vállalat közül, viszont ezt betudhatjuk annak is, hogy egy cégcsoportnál nagyobb eszköz állomány van jelen.

9.ábra: Eszközök értékeinek alakulása a dolgozatban elemzett vállalatoknál

(Forrás: Nuclearelectrica Rt., Hidroelectrica Rt., MVM Csoport, 2018-2022-es mérlegadatok, saját szerkesztés)



A forgó eszközöknél a készletek eléggé elhanyagolhatóak, ezzel szemben mindhárom vállalatnál nagymértékű emelkedéseket figyelhető meg a rövid távú pénzügyi befektetéseknél és a pénzeszközöknél. A hosszú, illetve rövid lejáratú kötelezettségek esetében a Nuclearelectrica, és az MVM Csoport inkább rövid távú kötelezettségek mellett döntött, amíg a Hidroelectrica a hosszú lejáratú kötelezettségekben gondolkodik. A saját tőke értéke a vállalkozások esetében jelentős és általában növekvő tendenciát is mutat. Amíg az Nuclearelectrica és Hidroelectrica esetében a nagyobb részét a saját tőke teszi ki forrás oldalon, addig az MVM Csoportnál az évek múlásával az idegen tőke egyre figyelemre méltóbb emelkedést mutat.

Elsősorban az eredménykimutatásnál árbevétel szempontjából az mondható el, hogy az évek során tekintélyes számban nőttek az értékek, amelyet a megnövekedett áraknak tudható be. A költségek és bevételek arányáról az mondható el, hogy a romániai vállalatoknál a bevételek aránya eléggé magasnak mutatkozik, ezáltal is az adózott eredményt növelve. Az MVM Csoportnál azonban eléggé egyformán alakulnak az értékek, vagy egyes években a költségek meghaladva a bevételeket. Ugyanakkor azt sem feledhetjük el, hogy egy csoportról beszélünk, ahol jóval több költség keletkezik, mint egy adott vállalatnál. A bruttó, illetve nettó eredménynél szintén elmondható, hogy amíg a román vállalatok növelték ezeket az értékeket, addig az MVM Csoport néhány évben még negatív eredményt is hozott. Ez a negatív elváltozást betudhatjuk, az orosz-ukrán háború hatásának is, mivel abban az időszakban nehéz helyzetbe kerültek az elektromos energiapiaci szolgáltatók.

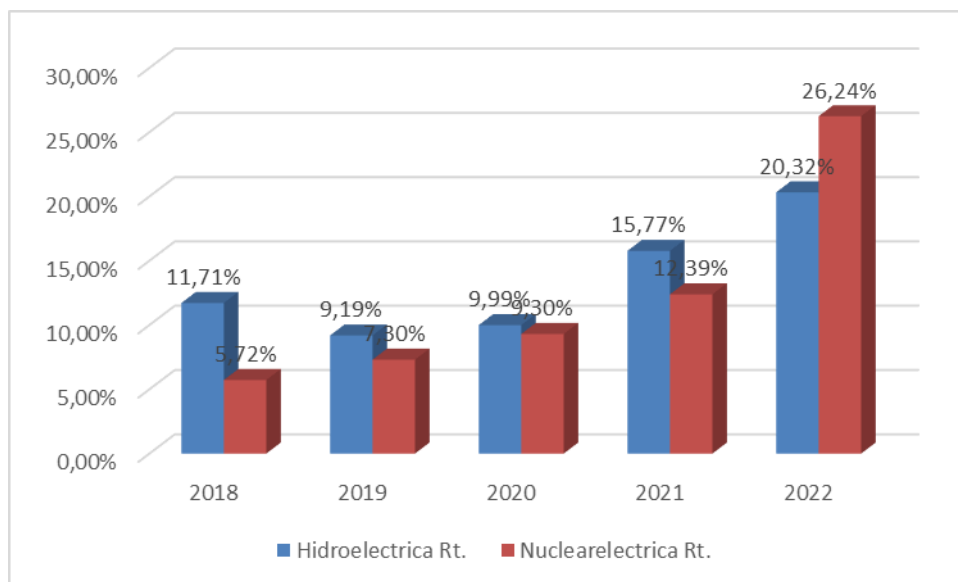
A pénzügyi mutatóknál 4 szempont alapján nézem meg az adott vállalat eredményeit. Először a likviditás szempontjából, a Nuclearelectrica és Hidroelectrica vállalat esetében elmondható, hogy van elegendő pénzeszköze van a kötelezettségei kifizetésére. Az MVM Csoport is szintén likvidnek tekinthető, csak kisebb értékeket produkál.

A hatékonysági mutatóknál azt a következtetést vonhatjuk le, hogy készletek és vevők forgási sebességénél a Nuclearelectrica és Hidroelectrica eredményesebbnek tekinthető, mivel a fordulatszámban kifejezett értékeket növeli és a napokban kifejezett értékeket csökkenti. Az MVM Csoportnál ezek a mutató értékek nem túl kedvezőek, ezért a készletek kihasználtságán érdemes lenne javítani.

Jövedelmezőség alapján mindhárom vállalkozás esetében láthatóak ingadozások, de attól függetlenül profitábilis cégekről beszélünk. Itt most a két romániai cég esetében figyelhetünk meg kedvezőbb értékeket, mivel a mutatói kiemelkednek az MVM Csoport mutatóival szemben. A 10.ábránál szemléltetem a két romániai vállalat esetében a saját tőke arányos nyereség módosulását, ahol pozitív fejlődést figyelhetünk meg.

10.ábra: Saját tőke arányos nyereség alakulása a Hidroelectrica Rt. és Nuclearelectrica Rt. esetében

(Forrás: Nuclearelectrica Rt., Hidroelectrica Rt., 2018-2022-es mérleg- és eredménykimutatás adatok, saját szerkesztés)



Az eladósodottság aspektusa alapján, mint már említettem a vállalatok a rövid lejáratú kötelezettségeket részesítik előnyben, ez általában annak tudható be, hogy könnyebb rövid távra tervezniük, illetve így hamarabb letudják a hitellel járó kamatköltséget is. Az MVM Csoport értékeinél mondható el csak az, hogy a hosszabb távú kötelezettségeket választja, de

ez betudható annak is, hogy egy nagyobb méretű cég, több és nagyobb hitelt is megengedhet magának ezáltal.

A piaci mutatók mentén mindkét vállalatnál azt láthatjuk, hogy a részvények száma említhető meg, aminél az látható, hogy a két romániai vállalat stabilan tartotta több éven keresztül a részvények számát, amíg az MVM Csoport az évek folyamán egyre több részvényt bocsájtott ki.

ÖSSZEFOGLALÓ

A szakdolgozatom témája a vállalati, gazdasági és pénzügyi elemzés volt, amelyet különböző mutatószámok segítségével sikerült véghez vinni. Három vállalatot elemeztem az elektromos energiapiacra belül, amelyeknek a pénzügyi, gazdasági helyzetét vizsgáltam meg 2018-2022-es periódusban. A tanulmányozás során segítségemre szolgáltak az interneten hozzáférhető és feldolgozható pénzügyi jelentések. A mérleg elemzések során arra kaptam rávilágítást, hogy mindhárom vállalat egy pénzügyileg stabilnak tekinthető. A mérlegben többnyire nem látszik meg a 2020-as Covid-19-es világjárvány válság hatása, mivel vállalat többnyire fejlődő tendenciát, emellett pedig a vállalkozások értékein nem látunk nagy mértékű romlásokat. A vállalatoknál láthatjuk, hogy rendelkeznek elegendő pénzeszközökkel, amelyeket próbálnak minél hatékonyabban kihasználni.

A pénzügyi mutatók megmutatták, hogy a vállalatok likviditás szempontjából kedvezően állnak, mivel kijelenthetjük, hogy likvidnek tekinthetők, amelyeknek jut pénz a külső kötelezettségek teljesítésére is. Ezek mellett felmerülhet a kérdés, hogy esetlegesen befektetői szemmel vizsgálva a vállalkozásokat érdemes lenne befektetni. Az elemzések során fény derül arra, hogy nyereséges vállalatokról beszélünk, amelyek a világjárvány hatását is elég jól átvészelték, illetve a 2022-ben elkezdődő orosz-ukrán háborút is próbálták a lehető legjobban átvészelni. Ezen a téren a hatása a bevételeknél volt a legkiemelkedőbb, mivel a megemelkedett árak hatást gyakoroltak a vállalat gazdasági életére. Elmondható, hogy próbálnak egy hatékony és tudatos gazdálkodást felépíteni, minél jobban kihasználva a számukra megadatott lehetőségeket.

A pozitív aspektusok mellett vannak mindhárom vállalat esetében olyan dolgok, amiken javítani lehetne. Amiket már említettem ezek közül, hogy nagy mértékű pénzeszközök állnak a rendelkezésükre, amelyet mindenképp csökkenteniük kellene, például különböző beruházásokkal. Az MVM Csoportnál nagyobb hangsúlyt fektetnék a költségek csökkentésére, ezáltal is az eredmény tendenciáján javítva.

Mindezek mellett, hogy a mutatószámok is alátámasztották, hogy érdemes az energiapiacra belül gondolkodni a befektetésben, az is hozzájárult ahhoz, hogy nem feledhetjük el, hogy a mai világban egy mennyire elengedhetetlen szolgáltatásról is beszélünk. Az elektromos energia nélkülözhetetlen a XXI. századi ember számára, mivel a mindennapjaink egyre fontosabbá válik, itt megemlíthető olyan alapvető példák, mint egy telefontöltés, fényellátás. Amellett, hogy azt látjuk, hogy a zöldenergia eléggé nagy teret hódított magának, még véleményem szerint nagyon hosszú idő szükséges ahhoz, hogy az elektromos energia piaca

drasztikus módon elkezdjen megváltozni. Emellett azt sem feledhetjük el, hogy a zöldenergia egy eléggé drága szolgáltatásnak tekinthető, amelyet az átlag fogyasztók egyelőre nem tudnak megengedni maguknak.

Ezen a gondolatok alapján jelentem ki azt, hogy az elektromos energiapiac egy biztos befektetési döntésnek tudom tekinteni, mivel egy olyan szükséglet elégít ki, amely nélkülözhetetlenné vált a mai egyén számára.

IRODALOMJEGYZÉK

C. H. Gibson (2009): *Financial Reporting & Analysis: Using Financial Accounting Information*, Mason, South-Western Cengage Learning, 93. o.

Chikán A. (2004): *Vállalatgazdaságtan*, Budapest, Aula kiadó, 11. o.

Csák L. (2015): *Energetikapolitika: Minden területi szinten tér és társadalom*, 80. o.

Fülöp Á.-Z. (2011): *Számviteli és mérlegtani alapfogalmak*, Kolozsvár, Scientia Kiadó, 52. o.

Nagy Á. – Pete I. – Nagy T. (2008): *Az éves pénzügyi beszámolók elemzésének fontossága*, In: *Közgazdász fórum*, Budapest, Közgazdasági Szemle Alapítvány, 25-37. o

Pálinkó É. – Szabó M. (2006): *Pénzügyek*, Budapest, Typotex Kiadó, 159. o.

R. Berahab (2020): *Global trends in the energy sector and their implication on energy security in NATO's southern neighbourhood*, Madrid, Real Instituto Elcano 103/2020, 1. o.

Széky K. (2014): *Az európai villamosenergia-piac átalakulása a megújuló energiaforrások térnyerésének hatására*, In: *Közgazdasági Szemle*, LXI. Évf., 719-720. o.

Stavaru C. – Soltan V. (2024): *Noi modificări legislative în domeniul energiei*, <https://www.juridice.ro/731600/noi-modificari-legislative-in-domeniul-energiei.html>

T. R. Ittelson (2009): *Financial Statements: A Step-by-Step Guide and Creating Financial Reports*, Franklin Lakes, The Career Press Inc, 51-72. o.

A Hidroelectrica Rt. hivatalos weboldala, <https://www.hidroelectrica.ro/>

A Nuclearelectrica Rt. hivatalos weboldala, <https://www.nuclearelectrica.ro/>

A MVM Csoport hivatalos weboldala, <https://mvm.hu/>

A Hidroelectrica Rt. pénzügyi beszámoló, <https://bvb.ro/FinancialInstruments/Details/FinancialInstrumentsDetails.aspx?s=H2O>

A Nuclearelectrica Rt. pénzügyi beszámoló, <https://bvb.ro/FinancialInstruments/Details/FinancialInstrumentsDetails.aspx?s=SNN>

A cash flow kimutatásról, <https://hold.hu/lexikon/cash-flow-cash-flow-kimutatas/>

Jogszabályi módosítások, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/139677>

Jogszabályi módosítások, <https://www.pwc.ro/ro/tax-legal/alerts/Prelungirea-plafonarii-preturilor-pe-piata-energiei-si-a-gazelor-naturale-MACEE-se-aplica-voluntar-si-alte-modificari-OUG-nr-32-2024.html>

ÁBRAJEGYZÉK

- 1.ábra:** Részvényesi struktúra bemutatása
- 2.ábra:** Alkalmazottak számának alakulása
- 3.ábra:** Befektetett eszközök és forgóeszközök aránya
- 4.ábra:** Rövid- és hosszú lejáratú kötelezettségek aránya
- 5.ábra:** Alkalmazottak számának alakulása
- 6.ábra:** Forgóeszközök és befektetett eszközök aránya
- 7.ábra:** Rövid- és hosszú lejáratú kötelezettségek aránya
- 8.ábra:** Forgóeszközök és befektetett eszközök aránya
- 9.ábra:** Eszközök értékeinek alakulása a dolgozatban elemzett vállalatoknál
- 10.ábra:** Saját tőke arányos nyereség alakulása a Hidroelectrica Rt. és Nuclearelectrica Rt. esetében

TÁBLÁZATJEGYZÉK

- 1.táblázat:** A Nuclearelectrica mérlege
- 2.táblázat:** A Nuclearelectrica eredménykimutatása
- 3.táblázat:** Általános likviditás
- 4.táblázat:** Likviditási gyorsráta
- 5.táblázat:** Pénzhányad mutató
- 6.táblázat:** Kamatkitermelési mutató
- 7.táblázat:** Dinamikus likviditási mutató
- 8.táblázat:** Forgótőke lekötése
- 9.táblázat:** Eszközök forgási sebessége
- 10.táblázat:** Készletek forgási sebessége
- 11.táblázat:** Vevők forgási sebessége
- 12.táblázat:** Kereskedelmi tartozások forgási sebessége
- 13.táblázat:** Egy alkalmazottra jutó árbevétel
- 14.táblázat:** Egy alkalmazottra jutó adózott eredmény
- 15.táblázat:** Árbevétel arányos nyereség
- 16.táblázat:** Eszköz arányos nyereség
- 17.táblázat:** Saját tőke arányos nyereség
- 18.táblázat:** Befektetések megtérülése

- 19.táblázat:** Saját tőke aránya
- 20.táblázat:** Eladósodottság foka
- 21.táblázat:** Rövid lejáratú kötelezettségek részaránya
- 22.táblázat:** Hosszú lejáratú kötelezettségek részaránya
- 23.táblázat:** Szállítói hitelek aránya
- 24.táblázat:** Idegen tőke átlagos kamatlába
- 25.táblázat:** Egy részvényre jutó árfolyam
- 26.táblázat:** Árfolyamnyereség
- 27.táblázat:** Piaci érték és könyvszerinti érték aránya
- 28.táblázat:** A Hidroelectrica mérlege
- 29.táblázat:** A Hidroelectrica eredménykimutatása
- 30.táblázat:** Likviditási arány
- 31.táblázat:** Likviditási gyorsráta
- 32.táblázat:** Pénzhányad mutató
- 33.táblázat:** Dinamikus likviditási mutató
- 34.táblázat:** Forgótőke lekötése
- 35.táblázat:** Eszközök forgási sebessége
- 36.táblázat:** Készletek forgási sebessége
- 37.táblázat:** Vevők forgási sebessége
- 38.táblázat:** Kereskedelmi tartozások forgási sebessége
- 39.táblázat:** Egy főre eső árbevétel
- 40.táblázat:** Egy főre eső adózott eredmény
- 41.táblázat:** Árbevétel arányos nyereség
- 42.táblázat:** Eszköz arányos nyereség
- 43.táblázat:** Saját tőke arányos nyereség
- 44.táblázat:** Befektetések megtérülése
- 45.táblázat:** Saját tőke aránya
- 46.táblázat:** Eladódodottság foka
- 47.táblázat:** Rövid lejáratú kötelezettségek részaránya
- 48.táblázat:** Hosszú lejáratú kötelezettségek részaránya
- 49.táblázat:** Szállítói hitelek aránya
- 50.táblázat:** Egy részvényre jutó árfolyam
- 51.táblázat:** Az MVM Csoport mérlege
- 52.táblázat:** Az MVM Csoport eredménykimutatása

- 53.táblázat:** Likviditási ráta
- 54.táblázat:** Likviditási gyorsráta
- 55.táblázat:** Pénzhányad mutató
- 56.táblázat:** Dinamikus likviditási mutató
- 57.táblázat:** Forgótőke lekötése
- 58.táblázat:** Eszközök forgási sebessége
- 59.táblázat:** Készletek forgási sebessége
- 60.táblázat:** Egy főre eső árbevétel
- 61.táblázat:** Egy főre eső adózott eredmény
- 62.táblázat:** Árbevétel arányos nyereség
- 63.táblázat:** Eszköz arányos nyereség
- 64.táblázat:** Saját tőke arányos nyereség
- 65.táblázat:** Befektetések megtérülése
- 66.táblázat:** Saját tőke aránya
- 67.táblázat:** Eladósodottság foka
- 68.táblázat:** Rövid lejáratú kötelezettségek részaránya
- 69.táblázat:** Hosszú lejáratú kötelezettségek részaránya
- 70.táblázat:** Egy részvényre jutó árfolyam

NYILATKOZAT

a diplomadolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Mike Kinga
A Hallgató Neptun kódja: XU7P96
A dolgozat címe: Energetikai vállalatok gazdasági-, pénzügyi elemzése
A megjelenés éve: 2024
A konzulens intézetének neve: Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdasági Intézet
A konzulens tanszékének a neve: Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott diplomadolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemitulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem MATER Hallgatói Dolgozatok repozitóriumába. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után

nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem MATER Hallgatói Dolgozatok repozitóriumában.

Kelt: 2024.10.29


Hallgató aláírása

NYILATKOZAT

Mike Kinga (hallgató Neptun azonosítója: XU7P96) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a diplomadolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A diplomadolgozatot a záróvizsgán történő védelemre **javaslom**.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem

Kelt: 2024.10.29



belső konzulens